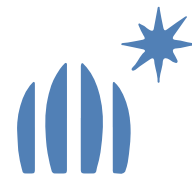

Catalunya Cristiana

Setmanari d'informació
i de cultura religiosa
ANY XLI | NÚM. 2110
2,90 € | 1 MARÇ 2020

Pont Vell sobre el Cardener a Manresa i al fons el Centre Internacional d'Espiritualitat dels jesuïtes. / Cova Manresa

EDITORIAL i EN PRIMER PLA (P. 3 i 8-11)

Exercitar l'esperit

Metodologies per obrir-se a Déu, als altres i al món

P. 22-23

Un jove
camerunès,
Premi
«Mundo
Negro»

Adrien Coquet

Cristians madurs

André Malraux, novel·lista francès que patí una vida tràgica, afirmava de manera general: «El segle XXI o serà místic o no serà.» Per la seva banda, el teòleg alemany Karl Rahner, des de l'òptica específicament cristiana, suggeriria el mateix pensament: «L'home religiós de demà serà un místic, una persona que ha experimentat alguna cosa, o no podrà seguir essent cristià. El cristià de demà serà místic o no serà cristià.» Passats ja dos decennis d'aquest segle XXI, aquesta afirmació esperançadora té una constatació evident: avui, arreu s'intensifiquen les mostres d'interiorització, devoció, d'adoració, de conreu del silenci. Els agnòstics o els ateus tenen una vida interior, fins i tot alguns parlen d'una espiritualitat sense Déu.

Ara, caldria estudiar ben bé què entenien els pensadors esmentats al principi per «mística» i «místic», uns termes que, en el llenguatge contemporani se solen associar erròniament a persones selectes, o potser desarelades de la vida ordinària. Segons la mare Cristina Kaufmann, carmelita i mestra d'espiritualitat, la mística és sovint «no sentir» «no experimentar». I santa Teresa de Calcuta va veure interrompudes, dolorosament, les seves experiències místiques fins al final dels seus dies. L'historiador de l'espiritualitat Melquíades Andrés sostenia que el místic és senzillament «el cristià madur».

Els cristians tenim dos punts de

referència fonamentals: l'Evangeli i la vida comunitària. Per tant, la qualitat de l'experiència interior, de la mística cristiana, es constata per la fidelitat al missatge de Jesucrist, per les obres de misericòrdia i per la inserció personal en la vida comunitària. Jesús deia: «Pels seus fruits els coneixereu.» La interiorització és molt més autèntica com més irradia i més es tradueix en un estil de vida abnegat i joiós. El cristià per ser-ho veritablement ha de trobar un acompanyament i un àmbit comunitari on expressar i alimentar la seva fe. I el no cristià també ha de veure com la seva experiència interior es tradueix en compromís solidari.

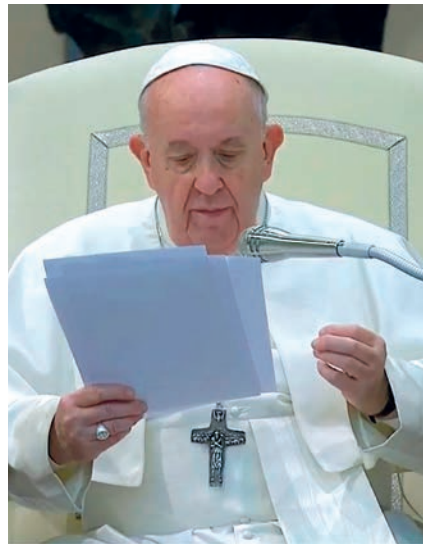
En el Primer Pla d'aquest número presentem tres mètodes per cultivar la interioritat des de l'òptica cristiana: els Exercicis espirituals ignasians, els Curses de Cristiandat i els Tallers d'Oració i Vida. Tots tres ofereixen mètode per descobrir Aquell que és la Font de Vida. Però ho fan des de l'acompanyament i el realisme.

Fa uns mesos, un subscriptor de *Catalunya Cristiana* em va suggerir: davant l'actual panorama social, cultural i polític, per què no feu una secció que es tituli «Bastir ponts»? La iniciem aquesta setmana a les pàgines 20-21, ara que el qui la va suggerir, el meu pare, Jaume Aymar Monton (Barcelona, 18/04/1929-15/02/2020), acaba de morir. Que ell, que ens ha precedit en el senyal de la fe, ens ajudi a bastir ponts. JAR

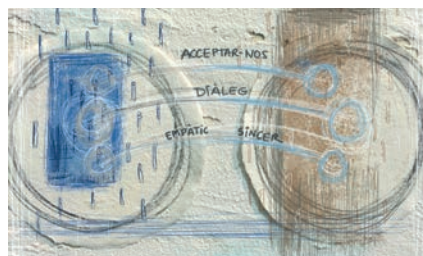
Contingut

- 03**
Editorial
- 05**
La setmana
- 06**
Opinió
- 08**
En primer pla
- 12**
Opinió
- 13**
Vida eclesial
- 25**
Opinió
- 26**
Reportatge
- 30**
Carta dominical
- 32**
Bíblia
- 34**
Litúrgia
- 36**
Espai lectors
- 38**
Societat
- 41**
Cultura
- 46**
Agenda
- 47**
Des del carrer

El Papa anima a viure la mansuetud

PÀGINA 14

20 «Bastir ponts»

Records del Concili Provincial Tarraconense

PÀGINA 18

Mirada de tendresa al cor d'Àfrica

PÀGINA 26

38 Sònia Pau

La setmana en tuits

CLARA FONTS DUOCASTELLA @FONS_CLARA

Sociòloga

Celebro (molt) que totes les dones catòliques que creuen i fan una Església més lliure, plural, justa i feminista s'organitzin i alcin la veu per dir que ja n'hi ha prou. Transformen. I són imprescindibles. #AlcemLaVeu #OnSónLesDones

CARLES ROS ARPA @ROS_ARPA

Llicenciat en Dret i Ciències Religioses

Més de dos mil participants al Congrés de laics a Madrid, per tractar el nostre paper a l'Església i la societat. Es nota la presència de l'Esperit Sant. Per això serà un èxit!

JAUME GONZÁLEZ PADRÓS @JGPADROS

President de l'Associació Espanyola de Professors de Litúrgia

L'Associació Espanyola de Professors de Litúrgia plora la mort del Dr. Xavier Parés, de la diòcesi d'Urgell. Estudiós i docent de Sagrada Litúrgia a Barcelona i membre actiu de la nostra Associació. Preguem pel seu descans etern

PARIS GRAU @PARISGRAU

Polític

El papa Francesc es consolida com el líder més ben valorat pels espanyols (71%), segons Sigma Dos. Al costat oposat, hi ha Donald Trump, amb un 9% d'opinions favorables i un 85% de desfavorables

Zoom

EDUARD BRUFAU

La setmana del 17 al 23 de febrer es van exposar a la Capella Sixtina els deu tapissos dissenyats expressament per Rafael Sanzio per a aquest espai. Les peces, teixides a Brussel·les per Pieter van Aelst entre el 1516 i el 1521 sobre dibuixos del famós pintor italià, es conserven normalment a la Pinacoteca Vaticana i només es poden veure en el seu emplaçament original en ocasions excepcionals. Aquesta vegada el motiu han estat els 500 anys de la mort de Rafael.

Escollat a Ràdio Estel

IGNASI MIRANDA

Coordinador d'informatius

Diumenge dinàmic

L'espai *Rutes per Catalunya*, que s'emet els diumenges a les 13 h, acaba de complir 18 anys a Ràdio Estel. Presentat per Esther Nosàs, es basa en un recull de tradicions, llegendes, recomanacions i música, tot completat amb entrevistes, concursos i contacte amb llocs diversos per descobrir. Habitualment el programa comença amb una efemèride. Per exemple, el 16 de febrer, va ser la protesta de l'any 1932 a Terrassa contra la deportació a l'Àfrica d'obres revolucionaris. Després, es repassa el santoral de la setmana següent i es presenta una previsió de les festes més immediates.

Esther Nosàs, amb un to proper i un estil popular, ofereix un mosaic de propostes que van des de serveis de botigues i restaurants fins a consells per a la salut, passant per propostes culturals. A més, es planteja cada setmana una pregunta sobre tradicions o cuina, a la qual els oients poden respondre, per optar a un regal, trucant al 902 020 412 o escrivint a rutespercatalunya@radioestel.cat. En definitiva, cada diumenge al migdia, tenim una càlida i simpàtica panoràmica social i de servei.

L'efemèride de la setmana

6 de març del 1899:

la farmacèutica alemanya Bayer registra l'Aspirina.

DES DEL MONESTIR

Gaudir de la vida com qui dona de menjar als ànecs

Temps enrere vaig dibuixar un nen somrient, cap per avall, fent la vertical, amb una frase que deia: «El món necessita gent feliç que li doni la volta.» Aquesta afirmació em fa pensar que poder canviar les coses potser ho tenim més a l'abast que no ens pensem. Al monestir, malgrat que pugui semblar el contrari, el dia a dia ens fa tocar molt de peus a terra. L'exercici de la vida fraterna ens posa en contacte amb els propis límits i els de les altres persones. L'ideal el podem tenir molt clar,

Quan estem bé, no ens fem mal els uns als altres, al contrari, a tots ens fa bé i ens agrada ajudar

SALVADOR ARAGONÉS

Periodista i professor emèrit de la UIC

Un projecte de Decret del Departament d'Educació de la Generalitat ha rebut les crítiques fortíssimes i unànimes de l'escola concertada. Perquè conculca drets fonamentals, drets constitucionals i drets reconeguts per la LEC (Llei d'Educació de Catalunya) aprovada per Parlament ara fa 10 anys.

Avui, al nostre país, l'ensenyament bàsic no és gratuït. És cert que hi ha escoles que reben diners públics (concerts), però només cobreixen el 60% del cost. La resta l'han de pagar els pares. Aquestes escoles, tot i això, també donen beques a alumnes amb necessitats econòmiques.

Tot i la davallada del nombre d'alumnes pel fet demogràfic, no hi ha una «guerra escolar». Es manté la proporcionalitat de 70% a l'escola pública i 30% a l'escola concertada. Semblava arribat el moment de des-

però, a la pràctica, topem amb les dificultats de la convivència. Com podem donar-li la volta a una situació de conflicte o malestar?

Una de les eines és practicar la Comunicació No Violenta (CNV) desenvolupada per Marshall Rosenberg. Rosenberg parteix d'una visió optimista de la persona: quan estem bé, no ens fem mal els uns als altres, al contrari, a tots ens fa bé i ens agrada ajudar. Les complicacions venen quan desconnectem del nostre centre, tenim necessitats desateses i vivim descontentes. Aleshores es fa difícil rondinar, enfadar-se o estar de mala lluna... Els deures es converteixen en obligacions pesades i desapareix la felicitat.

La CNV ens diu: «No vull que facis res que no faries amb la mateixa energia que té un nen donant de

MONTserrat UNTERLÖHNER SALVAT
Monja de Sant Benet de Montserrat

menjar als ànecs», és a dir, no vull que facis res per força. Us imagineu com seria poder viure des d'aquí?! Aparentment sembla impossible, però estic segura que aquesta és la mateixa proposta que ens fa Jesús!

El procés de la CNV consisteix a observar la situació sense jutjar, detectar els sentiments que se'ns generen, veure quines necessitats profundes hi ha al darrere i fer la petició pertinent. En la CNV no es va contra ningú, no hi ha perdedors. La CNV ens ensenya com comunicar sense ferir perquè ens recorda que la nostra essència és compassiva i amorosa. Respectar-nos i respectar els altres va en la mateixa direcció! Això sí que és donar-li la volta a la vida! Si encara no ho heu fet, us animo a formar-vos en CNV, ja em direu si val la pena!

PUNT DE VISTA

El Decret d'Educació de la discòrdia

terror la polèmica absurda d'escola pública i escola privada concertada, però els polítics la volen encendre carregant contra l'escola concertada. Només s'entén per motius ideològics: controlar l'escola.

El Decret està inspirat en el Pacte contra la Segregació Escolar, és a dir, a favor que els alumnes siguin repartits de manera que no sigui una discriminació (n'hi diuen «segregació» com si fos una cosa racial) la renda dels pares. Amb això tothom hi està d'acord, també, la concertada.

L'Administració fa i desfà en les matrícules de les nenes i dels nens. I els pares i les escoles, a callar

Però, amb el Decret, serà el Departament d'Educació qui dirà on ha d'anar cada alumne. El pares no tenen res a dir-hi. I qui pagarà el cost escolar? El centre, perquè haurà d'oferir un ensenyament gratuït sense que la Generalitat augmenti pressupost per arribar a la gratuïtat total. I, a més, tenen prevalença les escoles públiques sobre les concertades. Els alumnes que no càpiguen a l'escola pública aniran a la concertada. O sigui que l'Administració, en lloc de protegir els drets fonamentals, constitucionals i legals, els conculca i fa i desfà en les matrícules de les nenes i dels nens. I diu tu aquí, i tu allà. I els pares i les escoles a callar.

Catalunya sempre ha estat un país amb una gran riquesa d'iniciativa social en tot i per a tot. S'ha d'eliminar tota aquesta iniciativa social?

UN NOU LLINDAR

L'evangelització la faran els laics o no es farà

Una Església en sortida no és una Església en retirada, sinó de «portes obertes» perquè puguem «sortir» i anunciar l'Evangelí

SEBASTIA
TALTAVULL ANGLADA
Bisbe de Mallorca

Una molt bona ocasió d'intercanvi, d'aprenentatge, de conèixer experiències molt diverses, de festa i celebració, de reflexió i pregària, d'entusiasme i nova represa... Tot això i més ha estat el Congrés «Poble de Déu en sortida», on hem constatat el moment actual d'un laïcat que s'esforça per viure la fidelitat a Jesús i el goig de la sinodalitat en el caminar del compromís baptismal i del testimoni eclesial. Una vegada més —com ja es va dir fa més de trenta anys— ens hem de convèncer que l'evangelització la faran els laics o no es farà. Un repte, aquest, potser dels més clamorosos del canvi d'època que vivim.

Fa més de cinquanta anys, el Concili Vaticà II animava els laics a practicar el seu múltiple apostolat tant en l'Església com en el món. Citava, concretament, les comunitats d'Església, la família, el jovent, l'ambient social i en l'ordre nacional i internacional. A causa del fenomen de la globalització, aquests aspectes han pres molta rellevància i n'han aparegut de nous. Massa vegades la tendència ha estat reduir la missió dels laics a l'àmbit de l'Església i de forma quasi exclusiva, quan en realitat la seva missió és estar present en la vida civil i en la diversitat d'escenaris en els quals s'hi desenvolupa la vida del poble.

L'encarnació de Jesús és el referent indispensable per fer-ho realitat. La claredat amb què Jesús parlava quan deia «vosaltres sou la sal de la terra» o «vosaltres sou la llum del món» definia la tasca a dur a terme totalment mesclats dins els ambients humans i fonent-se en ells. Només així podríem fer que arribés el bon gust i la llum ho irradiés tot. Aquesta opció demana molta definició personal i molta coherència de vida, ambdues coses fruit d'una experiència de vida cristiana viscuda en el si de l'Església i projectada com acció social. Tot això demana molta formació i preparació personal, ja que certes presències no s'improvisen, com és el cas de la família, la cultura, la política, l'economia, l'ecologia, el món professional, empresarial, educatiu i la mateixa vida de les associacions.

El camí —ho hem vist una vegada més en el Congrés dels Laics— és l'adhesió plena i personal a Jesucrist com a marca d'identitat, l'opció de sinodalitat com a acció d'Església i la consciència de missió, d'on neix l'encarnació en els llocs on vivim o hi som enviats. Una Església en sortida no és una Església en retirada, sinó de «portes obertes» perquè puguem «sortir» i anunciar l'Evangelí com ho feia Jesús, amb la paraula i el testimoni.

Espiritualitat entrenada

**Els Exercicis espirituals ignasians, els
Cursets de Cristiandat i els Tallers
d'Oració i Vida ofereixen mètodes per
descobrir la Font de Vida**

«Sense la connexió amb Déu, font i origen del que som, la nostra capacitat d'estimar i servir s'exhaureix de seguida», diu Xavier Melloni, que acompanya Exercicis a la Cova de Manresa.

XAVIER MELLONI
«Els Exercicis espirituals són vàlids per a totes aquelles persones que tenen la necessitat i el coratge d'entrar dintre seu»

Sant Ignasi de Loiola, el servent de Déu Eduardo Bonnín i el pare Ignacio Larrañaga són, cadascun en la seva època, homes que van fer una experiència forta de Déu. Amb generositat, van voler plasmar un mètode que es pogués transmetre a les generacions successives que servís per crear les condicions per poder fer aquesta trobada amb Déu. Els Exercicis espirituals ignasians, els Cursets de Cristiandat i els Tallers d'Oració i Vida neixen en moments històrics molt diferents però mantenen un mateix propòsit: santificar la pròpia existència.

Cal aclarir, però, que per adoptar qualsevol d'aquestes eines cal una disposició prèvia: «Els Exercicis són vàlids per a totes aquelles persones que tenen la necessitat i el coratge d'entrar dintre seu», aclareix el jesuïta Xavier Melloni, que acompanya Exercicis a la Cova de Manresa, on Ignasi de Loiola va idear-los. «Confiança i generositat, són les actituds requerides. Parlem d'obertura, de disponibilitat a deixar-se prendre per Déu per configurar l'experiència que es donarà. Només així podem ser transcendits i depassats més enllà de nosaltres però a través de nosaltres mateixos. Déu ens necessita per poder actuar», continua Melloni.

«Els Cursets de Cristiandat estan

pensats per a persones que no han fet una experiència de Déu, que no han descobert aquest Déu íntim, interior», indica Domingo Torres, president del Moviment de Cursets de Cristiandat a la diòcesi de Barcelona, amb un centenar d'integrants. La flama d'aquests Cursets es va originar en un petit grup a Palma de Mallorca l'estiu de 1944 format pel laic Eduardo Bonnín Aguiló, el sacerdot Sebastià Gayà Riera i el bisbe Joan Hervàs Benet. «Aquestes persones van acollir la inspiració de l'Esperit Sant per iniciar els Cursets. Van reprendre les Peregrinacions Nacionals (que ja es feien abans de la guerra civil) i van preparar un pelegrinatge a Santiago de Compostel·la que tenia una espiritualitat determinada», recorda Torres. La voluntat de donar continuïtat al que es va viure en aquest pelegrinatge portà els promotors a donar forma al primer Curset de Cristiandat que es va realitzar el gener de 1949 a Mallorca amb un mètode i una línia teològica que es mantindrà en el decurs dels anys.

«L'objectiu dels Tallers d'Oració i Vida és pensar, sentir, actuar, viure i estimar com ho feia Jesús. La pregunta que ens acompanya durant el taller i la resta de la vida és "què faria Jesús en el meu lloc?"», comparteix Pu-

ri Vilar, responsable d'aquests Tallers d'evangelització ideats per Ignacio Larrañaga. Aquest franciscà caputxí va iniciar-los el 1984 a Amèrica Llatina ajudat per un grup de laics i comptant amb el bagatge previ dels encontres *Experiència de Déu* que havia estat fent deu anys abans al Brasil. Vilar va conèixer el P. Larrañaga el 2011 a Costa Rica: «Era un gran humanista i pedagog. Els trets de Jesús es reflectien en ell després de tota una vida dedicada a difondre l'amor i a fer que la persona fos feliç.»

Metodologies dispars

Els Exercicis espirituals ignasians proposen fer «un procés d'obertura a Déu que permet obrir-se als altres i al món en dues direccions simultànies: rebre de Déu per donar-se als altres. Som receptacles de la Font que contínuament es vessa en nosaltres per tal que nosaltres ens puguem vessar envers els altres», argumenta Melloni. Aquest procés, que pot practicar-se en un recés apartat o en la vida ordinària, té un recorregut per les anomenades *Quatre Setmanes*: «La primera, per situar-me on soc i posar ordre on hi ha desordre; la segona, per escoltar la crida que Déu em fa; la tercera, per assumir que aquesta crida comporta la mort de l'ego; la quarta, per obrir-se a la fecunditat d'aquesta mort.»

Segons Melloni, «una vegada s'ha comprès aquest dinamisme, les adaptacions i traduccions són múltiples, perquè la clau dels Exercicis és la personalització. Es tracta que ajudin cada persona en el lloc on es troba i amb el llenguatge que pugui entendre». Una de les claus, en un context d'acceleració i distracció, és crear les condicions «per aturar-se a descobrir la irrepetibilitat d'un mateix i descobrir la vocació personal, és a dir, el nucli des del qual lliurar-se als altres». «Els Exercicis introdueixen un temps i un ritme diferent del tipus de vida que portem —prosegueix Melloni—. Sense detenció és impossible escoltar i deixar-se fer. Per deixar-se fer, cal deixar de fer. Només així podem aprendre una altra manera de fer: des del centre del que som, no des de les nostres perifèries. I des del nostre centre, aleshores podrem anar a les perifèries de la nostra societat, però sense perdre el nostre centre. Ens cal la capacitat d'estar en silenci enmig del soroll per poder interpretar els signes que contínuament ens arriben però que no tenim temps de desxifrar.»

Els Cursets de Cristiandat es realitzen durant tres dies en un retir acompanyats per un equip de laics i un o més sacerdots. Els cursetistes són persones que s'han identificat prèviament i que, després d'un acompanyament i d'haver mostrat voluntat d'obrir-se al transcendent, demanen poder participar-hi. Consten de quatre etapes ben marcades: «Primer cal fer una anàlisi pròpia de consciència i preguntar-se qui soc jo i què faig amb la meua vida. Després hi ha un moment de proclamació, és a dir, d'adonar-se com s'ha establert el projecte de vida i quin acompanyament s'ha tingut. El tercer moment, l'anomenem conversió, on hi ha testimonis molt emotius de persones que expliquen el que ha significat la seva trobada amb el Senyor. Aquí apareixen els pilars de la fe: Jesucrist, l'Església, els sagraments... I el darrer moment és el de la projecció, és a dir, descobrir que aquest interior que s'ha remogut hi ha possibilitats de tirar-lo endavant», relata Torres.

Sovint, els assistents demanen continuar aquest camí de fe més enllà dels dies de retir i, llavors, s'ofereix l'acompanyament del Moviment Cursets de Cristiandat en el propi ambient del cursetista (ja sigui la parròquia, els amics, el món de la cultura, el de la feina...). «El camí de la fe no es pot viure individualment, ha de ser en comunitat. Oferim petits grups o comunitats a les diòcesis, anomenats *ultreias*. L'important no és ser molts, sinó les experiències de Déu que s'han pogut generar al llarg de tota la història dels Cursets i possibilitar que les persones trobin el seu camí», defensa Torres.

Els Tallers d'Oració i Vida tenen com a eixos la Bíblia i Jesús. «En la pedagogia dels Tallers s'ensenya als talleristes a fer servir la Bíblia i a convertir-la en una eina per a tots els dies perquè és Paraula viva. L'altra clau és que Crist és el centre», explica Vilar, que també subratlla la part experimental: «No és un mètode teòric, per això s'anomena *taller*: s'aprèn a pregar pregant, es tracta de convertir la pregària en vida i la vida en pregària.» En aquest sentit, «s'introdueixen unes modalitats de pregària diferents en cada sessió que s'adapten a cada persona i estat d'ànim en què es trobi».

La durada del Taller és de quinze setmanes, repartides en una trobada setmanal de dues hores. A banda, es proposa treball per fer a casa i «poder fer la vivència durant els set dies següents a la sessió, aquí és on el taller

El palmèsà laic Eduardo Bonnín (1917-2008) va promoure els Cursets de Cristiandat. A la imatge, amb sant Joan Pau II.

Els Tallers d'Oració i Vida del P. Larrañaga han estat impartits a parròquies, presons i organitzacions diverses.

DOMINGO TORRES
«El carisma dels Cursets de Cristiandat és una gràcia de l'Esperit Sant orientada per al bé de l'Església, dels homes i del món»

PURI VILAR
«L'objectiu dels Tallers d'Oració i Vida és pensar, sentir, actuar, viure i estimar com ho feia Jesús»

Cathopic.com.

es converteix en vida». Vilar no dubta a assenyalar que el Taller «és alliberador, amb un missatge del P. Larrañaga que ajuda a guarir ferides, que tots tenim, i dona eines per relativitzar» i també «ajuda els assistents a comprometre's amb Déu, amb un mateix i amb els altres».

Acompanyants compromesos

Probablement, el sant de Loiola poc podia imaginar la vigència i extensió universal dels Exercicis que va idear al segle XVI. «Com a cristians, accedim a nosaltres mateixos a partir de la persona de Jesús, però, en tant que Jesús és l'encarnació de Déu en l'ésser humà, tot ésser humà és lloc de Déu, encara que ho expressi amb altres paraules», assegura Melloni. I per això destaca l'oportunitat que significa recórrer les Quatre Setmanes: «Tots els éssers humans estem cridats a descobrir que la nostra existència és el do que tenim per poder-nos lliurar a partir del que som. Només tenim vida quan la lliurem, perquè la vida és irradiació i comunicació, no autopossessió.»

Certament, la novetat i l'impacte que van representar els Cursets en el moment que van néixer tenen molt a veure amb la difusió posterior als cinc continents: «Els primers laics i capellans de la Península que assistien als Cursets a Mallorca els portaven amb entusiasme a les seves diòcesis (València, Madrid...). També el personal de les bases aèries nord-americanes que hi havia a l'Estat espanyol els van introduir als Estats Units o sacerdots missioners que van portar aquesta manera d'evangelitzar», observa Torres. De fet, a l'actualitat hi ha una coordinació europea i mundial d'aquest Moviment. «El carisma dels Cursets va ser i és una gràcia de l'Esperit Sant orientada per al bé de l'Església, dels homes i del món», conclou Torres.

19.500 responsables dels Tallers d'Oració i Vida a tot el món, anomenats guies, donen una idea de la dimensió d'aquest mètode: «Som persones que hem fet un Taller i que ens va ajudar tant, va ser tan enriquidor i alliberador i la seva espiritualitat va ser tan profunda, que vam decidir continuar», reviu Vilar. Cada guia ha rebut una formació específica durant un any i mig i imparteix, habitualment, dos Tallers l'any: «Un guia ha d'intentar copiar els trets de Jesús i els pilars bàsics són la humilitat, ser persones orants i l'amor i la fraternitat.» En aquest sentit, un dels accents dels guies és el temps de pregària (la *Sagrada Mitja Hora* diària, un recés mensual i uns exercicis anuals).

SABER ESCOLTAR

Superior als altres

He llegit la següent expressió: «Ningú no és immune a la malaltia de sentir-se superior als altres.» Una afirmació que fa pensar. Alerta amb aquest virus! Aquí escau allò de l'Apòstol: «El qui estigui dret que vigili de no caure.» Recordo vagament una obra de teatre, on apareixia un cor, que, de tant en tant, repetia: «Som els millors.» Hi ha un acudit irònic, en el qual una persona diu: «Altres virtuts no les tinc, però sí la humilitat.»

Els humans somiem sobre la nostra persona. Hi ha un somni que ens porta a creure que som superiors als altres. La vida enderroca sovint aquesta concepció. És veritat que som portadors d'una gran dignitat. Però aquesta s'ha de fonamentar en la humilitat i la senzillesa. Som

portadors de grandesa pel fet de ser humans. No obstant això, no és gran el que s'enalteix a si mateix.

El Llibre dels Proverbis parla del tresor de la Saviesa. Ser savi no vol dir tenir títols acadèmics, sinó obrir el cor al seny. És tan tendra la Saviesa, que exhorta a desitjar-la amb tot el cor. En realitat, anem a parar a la veneració del Senyor. El rei Salomó, en començar el seu regnat a Israel, recita una meravellosa pregària, en la qual demana que, donada la seva joventut i inexperiència en el govern, el Senyor li lliuri el do d'una vida justa, recta i honrada. L'actitud exacta de cada persona és deixar que la Saviesa el posseeixi i així tindrà el goig del coneixement.

L'espiritualitat de la Prudència és la nostra protectora que ens fa in-

JOAN GUITERAS I VILANOVA

Canonge emèrit del Capítol Catedral de Barcelona / secretaria@catedralbcn.org

tel·ligents, ben parlats i ens guia pel camí dret. Hi ha una confiança en el Senyor de qui som fills i per la qual ens fa estimar els seus preceptes. A Ell hem de demanar de no inflar-nos de les nostres virtuts, que no són altra cosa que un do.

Si ens mirem a nosaltres mateixos, descobrirem bastants defectes en la nostra vida. La humilitat és fonamental per viure l'Evangeli de Jesús. La paraula de Déu blasma els satisfets de si mateixos. Jesús va dir que havíem de ser senzills com els infants. I que ens havíem de rentar els peus els uns als altres.

Ser savi no vol dir tenir títols acadèmics, sinó obrir el cor al seny

P-J YNARAJA

Capellà del Montanyà
ynaraja@gmail.com

L'Església llatina estableix que el cristià fidel ha d'assistir a la celebració de la missa els diumenges i les festes. En referir-me a la primera part, la dels catecúmens, anomenada així antigament, i litúrgia de la paraula en l'actualitat, queda clar que és la catequesi més antiga i fonamental, oberta a tothom. He d'assenyalar, per diferenciar-la de les altres formes, que té la particularitat que hi és present el mateix Crist, com assenyala el Vaticà II: «La proclamació de la Paraula de Déu en la celebració comporta reconèixer que és Crist mateix qui està present i qui es dirigeix a nosaltres per ser rebut» (*Verbum Domini*, 56).

Si un infant rep l'ensenyança escolar primària i secundària a l'escola que trien els pares, quan es tracta d'aprenentatges posteriors,

A PROPÒSIT DE...

La meva missa

és ell mateix qui tria. Penso ara en les classes i pràctiques per obtenir el permís de conduir. Cadascú selecciona l'acadèmia i, per tant, l'instructor que l'hi ensenyarà.

Una cosa així hauria de ser el plantejament cristià. No m'ha agradat mai la limitació territorial de la parròquia llatina. El fidel de la gran ciutat pot dormir en un lloc, treballar professionalment en un altre molt llunyà, i estar compromès cristianament en una organització catòlica, amb seu a gran distància.

La proclamació de la Paraula de Déu en la celebració comporta reconèixer que és Crist mateix qui està present

Quina és la seva parròquia? On celebra la seva fe el diumenge? Com s'ho han de plantejar els sacerdots responsables?

He esmentat les escoles de carnet de conduir i m'agrada seguir amb el mateix exemple. Cap d'aquestes triaria per a les pràctiques un Ford T o un Ford Mustang, tots dos immillorables en el seu temps, ni un instructor estranger i que pateixi dislèxia, ni un cantant d'òpera.

Una altra cautela serà l'aparcament. La facilitat d'aparcar serà bon atractiu per anar a missa en un lloc determinat. L'idioma també és un altre condicionant. El do de llengües de la Pentecosta és avui predicar en les llengües dels assistents o d'altres, habituals o esporàdics. Raons culturals o polítiques no poden ofegar els dons de l'Esperit.

Vida eclesial

Aquesta setmana continuem amb la catequesi papal sobre les benaurances, coneixem dos nous professors de Poblet i el Premi Mundo Negro 2019 i Leticia Soberón ens convida a bastir ponts

A l'audiència general destaca que aquesta actitud contraresta la ira

El Papa anima a viure la mansuetud

A l'audiència general celebrada a l'aula Pau VI, en què el Pontífex va dedicar la seva catequesi a la tercera benaurança, «Feliços els humils, perquè posseiran la terra», Francesc va dir que la vida dels cristians ha d'estar marcada per la «mansuetud», una actitud espiritual que contraresta la ira i la violència contra els altres. «No hi ha terra més bella que el cor dels altres. Penseu-ho: no hi ha terra més bella que el cor dels altres. No hi ha territori més bell per conquerir que la pau restaurada amb un germà. Aquesta és la terra que s'heretarà amb mansuetud.»

«Un moment d'ira pot destruir moltes coses. Per enuig, molts germans ja no es parlen, s'allunyen els uns dels altres. És l'oposat a la mansuetud. D'altra banda, la suavitat conquereix moltes coses», va explicar el Papa.

El Pontífex va destacar que «és mans el qui defensa la pau, la seva relació amb Déu i els seus dons, i protegeix la misericòrdia, la germanor, la confiança i l'esperança. Perquè les persones manses són persones misericordioses, fraternes, segures i esperançades». En joc, segons el Papa, hi ha el rept de ser «dolç, gentil, sense violència», particularment quan una persona es troba en una situació hostil.

Francesc va recordar que la mansuetud és una de les qualitats de Crist, una actitud que «es veu fortament a la Passió». A la creu, Jesús «no responia i no amenaçava».

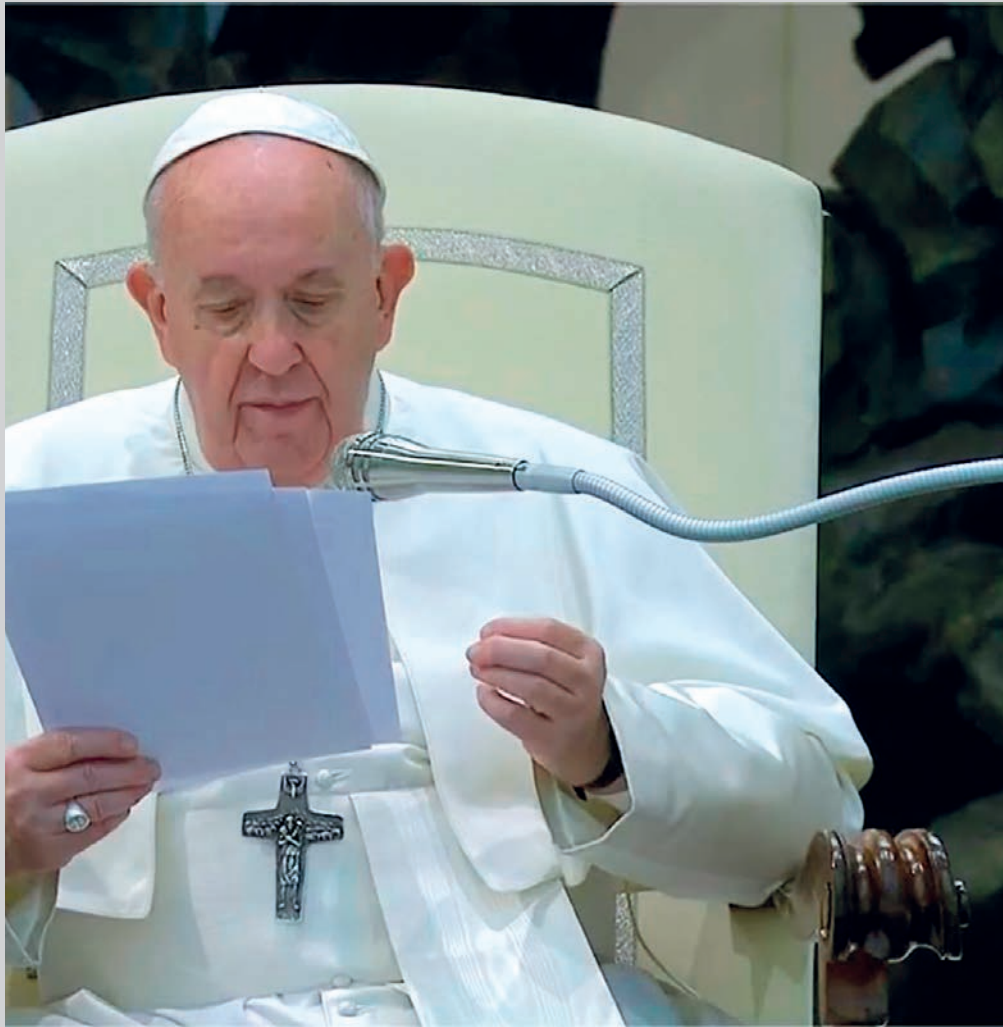

En la seva intervenció va emfatitzar que, a la Bíblia, la mansuetud també es refereix a aquells que no tenen propietats terrenals, per la qual cosa s'entén la idea de rebre la terra com una herència, en lloc de «conquerir-la».

Aquests dos conceptes, mansuetud i possessió de la terra, «semblen incompatibles», va indicar el Pontífex. «De fet, la possessió de la terra és el context típic del conflicte: sovint, es combat per un territori, per obtenir l'hegemonia sobre una certa zona. En les guerres, el més fort predomina i conquereix altres terres.»

Així mateix, va convidar a fixar-se bé en el verb utilitzat per Jesús per indicar quin tipus de possessió tindran els mansos. No diu «conqueriran» la terra, sinó que «l'heretaran». «A les Escriptures, el verb "heretar" té un sentit més profund. El Poble de Déu anomena "herència" la terra d'Israel, que és la terra promesa», va indicar.

Per tant, «el mans és aquell que

PAPA FRANCESC
«No hi ha territori més bell per conquerir que la pau restaurada amb un germà»

“hereta” el més sublim dels territoris. No és un covard, un feble que troba una moral improvisada per no tenir problemes. Tot el contrari! És una persona que ha rebut una herència i no la vol perdre».

Nova constitució apostòlica

En el marc de la 33ena reunió del Consell de Cardenals, es va reprendre i va continuar la fase de «lectura i revisió en profunditat» de la nova constitució apostòlica, que substituirà la *Pastor bonus* promulgada per Joan Pau II.

Un comunicat emès per l'oficina de premsa de la Santa Seu explica que el text «ha estat objecte d'una lectura i una revisió a fons per part del Consell, seguint també alguns suggeriments rebuts a les darreres setmanes per part dels cardenals residents a Roma que no havien tingut encara l'oportunitat d'enviar les seves propostes». La lectura del text, conclouen, «continuarà a la propera sessió d'abril del 2020».

ESGLÉSIA EN SORTIDA

Conèixer el camí i caminar el camí

Un any de compromís missioner en una Església del món és el que el papa Francesc ha demanat que s'inclogui en el pla d'estudis dels futurs sacerdots diplomàtics de la Santa Seu. El Papa diu que és necessari que els futurs diplomàtics adquireixin, a més de la sòlida formació sacerdotal i pastoral i de la formació específica, una experiència personal de missió fora de la pròpia diòcesi d'origen, compartint amb les Esglésies missioneres un període de camí al costat de la seva comunitat, participant en la seva activitat evangelitzadora quotidiana.

I aquesta és, segons el meu parer, una forma d'embrutar-se les mans amb la realitat humana; una nova versió del desig del Papa de tenir pastors amb olor d'ovella. Tenir diplomats que han viscut la realitat de les comunitats d'arreu del món; sense gaudir encara dels cotxes oficials, els dinars i sopars d'alt nivell amb personalitats de poder, hotels, de disposar de privilegis en aeroports i en transports d'arreu...

De vegades, en la formació, cal afegir oportunitats per viure experiències que ens humanitzin, que ens facin conèixer les realitats de primera mà. Com, per exemple, la presència dels seminaristes a les parròquies, o les experiències de pràctiques o de voluntariat a tantes universitats.

No es viu una realitat llegint un manual. El manual orienta, però no et fa viure res de res; com tampoc no saps nedar o conduir sabent només la teoria. El camí, la vida, la saviesa, l'Evangelí... és pràctica. Com acostumo a dir a les meves classes: una cosa és conèixer el camí i l'altre és caminar-lo.

JORDI SÀNCHEZ TORRENTS

Tarragona

Dos nous professors per a la comunitat cistercenca de Poblet

Servir Déu i els germans dins l'escola de la caritat

En la vida de tot cristià conviuen d'una manera paradoxalment harmònica la llibertat humana i la voluntat de Déu. Ell crida i els homes lliurement trien seguir-lo perquè es faci la seva voluntat. Aquesta iniciativa que neix de Déu, aquesta vocació, és viscuda d'una manera particularment intensa en la vida religiosa. Ara, dos monjos del monestir de Poblet han fet del pas definitiu de compromís en aquesta vocació. Es tracta de fra Jurijus Šavlinskis i fra Llorenç Villagrasa, que van fer la professió solemne el 26 de gener passat, festa dels sants fundadors de l'orde cistercenc, Robert, Alberic i Esteve.

Tots dos van sentir la crida a la vida monàstica vivint i treballant enmig de la societat. Per al germà Jurijus, natural de Lituània, «la vocació és la crida especial que Déu fa a cada persona per tal de proposar-li un pla, un camí estret que només ella pot seguir i en el qual, malgrat les dificultats, trobarà la manera de conèixer el Senyor, la rectitud de vida i el sentit de l'existència. En el meu cas, després d'haver passat per un procés molt fort de conversió i haver rebut el baptisme als 35 anys, he viscut la vocació a la vida monàstica com una mena de regal, com una proposta que Déu em feia després del baptisme per aprofundir en el do de la fe i per portar una vida allunyada del pecat i habitada pel seu amor».

El germà Llorenç va decidir entrar a Poblet després de tota una vida laboral, però seguint una crida que havia sentit anys abans: «Des que naixem estem propensos a iniciar el camí de la nostra vida per les diverses opcions dels seus viaranyes. Els escollim o talment ens hi porten. Crec que l'adolescència és un dels moments més cab-

dals. Fou llavors quan va sorgir la meva vocació monàstica que em va quedar latent fins fa uns vuit o nou anys en què vaig començar a fer-la realitat. La senda del camí em va portar pel món econòmic i empresarial, fins a retrobar la dreuera i entrar com a postulant a Poblet ara fa cinc anys.»

Obediència a l'amor de Crist

La professió solemne de fra Jurijus i fra Llorenç va tenir lloc a la basílica del monestir de Poblet, en presència dels familiars i germans de comunitat. La cerimònia va ser presidida pel pare abat, Octavi Vilà, que va esperonar els nous professors a persistir en el seguiment de Déu i l'obediència: «Seguir la Regla vol dir seguir Crist. Crist és el centre de la vida monàstica;

Fra Jurijus Šavlinskis i fra Llorenç Villagrasa al claustre de Poblet el dia de la professió solemne.

centre, sentit i essència de la vida del monjo, viscuda en comunitat compartint la recerca de Crist, centrada en la pregària, la lectura i el treball; (...) El monjo per mitjà dels seus vots monàstics, especialment pel d'obediència, fa camí enmig d'una comunitat que viu en la pregària i el servei, i que per la capacitat transformadora de l'Evangelí, esdevé escola de servei del Senyor en expressió de sant Benet; que no signifiquen un conjunt de costums, i preceptes que cal observar sinó quelcom que amara tota la vida.»

El Pare abat va voler remarcar que tot allò que el monjo fa no s'ha d'entendre com cap voluntarisme ferri, sinó com una obertura gradual a l'amor diví que porta a estimar els altres. Es tracta d'un «amor entès com el moviment íntim de la caritat que tendeix a la comunió amb

els germans. “Si algú afirmava: ‘Jo estimo Déu’, però no estima el seu germà, seria un mentider, perquè el qui no estima el seu germà, que veu, no pot estimar Déu, que no veu” (1Jn 4,20).» L'obertura a aquest amor no és fàcil, perquè s'han de vèncer les reticències pròpies de la condició humana, però és un camí que indefectiblement es fa guiat per la llum i la dolçor de Crist.

Els dos monjos professos van viure la cerimònia amb intensitat. Fra Jurijus explica que «pel que fa a l'experiència de la professió, la veritat és que em costa molt descriure els meus sentiments, encara que ja han passat uns quants dies des de la cerimònia! Vaig sentir una joia i una emoció tan fortes que em sentia com fora de mi mateix, bastant incapaç de seguir el ritual però a la vegada plenament conscient de la importància del moment que estava vivint, feliç de poder donar la meua vida a Déu d'una vegada per sempre. Ara sí que puc dir que el Siràcida té raó: “Res no val tant com venerar el Senyor ni res és més dolç que observar els seus manaments.” (Sir 23,27).»

Per la seva banda fra Llorenç assenyala que la vida monàstica i la professió solemne impliquen una transformació, «un canvi radical fet amb goig i alegria per servir amb humilitat des d'una altra vessant: al proïsme amb gratitud. Aquesta és la vocació de qualsevol cristià i més la del monjo, donar la seva vida al servei de Crist, ser testimoni del Senyor amb plenitud. Haver consumat la meua consagració amb la professió monàstica solemne, amb vots perpetus, comporta anar consolidant el lligam amb Crist en una vida vers Ell, el servei diví i l'altri. És el retorn a Déu, per viure en comunió a casa seva, assumint els trets en la pròpia vida de la seva Paraula. Ser testimonis consagrats de Crist, descobrint l'Esperit de Déu, restant a la seva voluntat i traient a la llum talents desconeguts per mi mateix». Per explicar com viu la seva nova vida de pregària i treball, fra Llorenç cita un fragment del Càntic dels Càntics, llibre de l'Antic Testament comentat pel mateix sant Bernat de Claravall i altres pares del Cister: «He trobat el qui la meua ànima cercava; el tinc i no el deixaré pas anar» (CT 3,4).

RECORDS DEL CONCILI PROVINCIAL TARRACONENSE (6)

Aplicació del Concili provincial

CARDENAL LLUÍS MARTÍNEZ SISTACH
Arquebisbe metropolità emèrit
de Barcelona

Amb l'obtenció del reconeixement de les resolucions conciliars per part de la Congregació per als Bisbes, el 5 de juny del 1996, els pastors diocesans promulgarem les esmentades resolucions el 7 de juny de 1996. Com es pot veure, ho férem amb molta urgència. El Concili ja es podia i calia aplicar per realitzar la gran finalitat que va perseguir: com evangelitzar el nostre país? Aquesta era una tasca necessària i urgent els anys noranta del segle passat i ho és encara més avui.

La celebració d'un Concili provincial fou un esdeveniment que es va viure i va tenir molt de relleu, mentre que la seva aplicació es fa, en general, en la quotidianitat, enmig de la vida i la pastoral ordinària. Això no és aparatós com ho foren els més de 60.000 participants en la fase preparatòria. L'aplicació de resolucions conciliars no sempre és aparatosa, però és com pluja que va calant en els camps i els alimenta i dona major fecunditat.

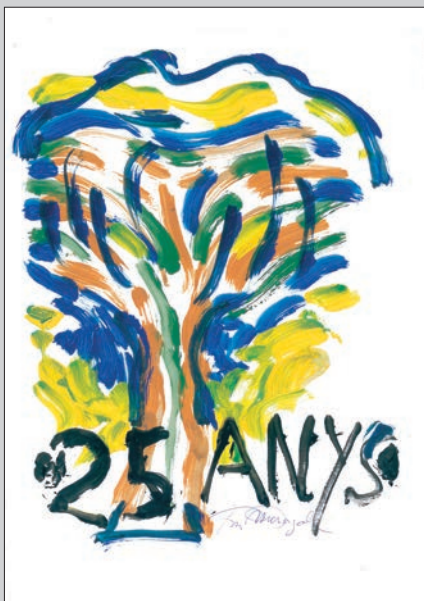
Un Concili provincial es convoca i se celebra per prendre unes decisions pastorals per a totes les Esglésies diocesanes que han celebrat l'assemblea conciliar i queden totes elles vinculades a posar en pràctica les esmentades resolucions. El Concili Provincial Tarraconense del 1995 el vam convocar i celebrar per aplicar les resolucions aprovades i promulgades. Tanmateix, en general, l'aplicació d'un Concili acostuma a ser lenta i llarga i no sempre fàcil d'avaluar. Tots teníem la il·lusió que els qui participessin en l'etapa preparatòria del Concili participessin també en l'etapa d'aplicació.

Totes les Esglésies diocesanes estan obligades a aplicar el Concili que han celebrat. No es tracta d'una obligatorietat només moral —que ja té importància— sinó tam-

bé d'una obligatorietat jurídica. Per tant, cap bisbe diocesà d'una de les diòcesis que han celebrat un Concili pot determinar que no aplicarà a la seva Església diocesana una resolució conciliar vinculant. El Concili és un exercici de la col·legialitat i la sinodalitat.

En la promulgació de les resolucions conciliars es va assenyalar les que eren prioritàries i les que a més eren vinculants, per tal de donar una prioritat en la seva aplicació. De les 170 resolucions promulgades, 37 foren vinculants i 25 prioritàries. Tanmateix totes les altres resolucions també s'han d'aplicar. Per tal de facilitar l'aplicació, moltes resolucions conciliars ja concretaven els responsables de la seva aplicació: els cristians en general, les parròquies, les famílies, les escoles, els hospitals, els moviments i associacions, les diòcesis, els bisbes, etc. Cal dir també que es va pensar en una aplicació capil·lar, sense gaires manifestacions espectaculars.

MCS Arquebisbat de Tarragona

Aplec de l'Esperit 2018 celebrat a Tortosa.

L'aplicació de resolucions conciliars és com pluja que va calant en els camps i els alimenta i dona major fecunditat

Com a secretari de la Conferència Episcopal Tarraconense en aquell temps, dono fe que moltes reunions dels bisbes dedicaren com a tema prioritari l'aplicació del Concili provincial. Penso ara en l'estudi i l'aprovació dels directoris de la iniciació cristiana, de la paròquia i de l'arxiprestat, la possible aplicació de la resolució 142 amb la petició a la Santa Seu d'una Regió eclesiàstica, el Directori de pastoral del turisme, etc. Els plans pastorals de les diòcesis catalanes han tingut molt present les resolucions conciliars per tal d'anar-les aplicant en les respectives diòcesis. Algunes diòcesis en acabar el Concili feren reunions diocesanes per preparar l'aplicació de les resolucions conciliars.

La celebració d'un Concili provincial propicia la participació d'un bon nombre de cristians que els fa sortir de l'anonimat i integrar-se en grups parroquials sentint-se més corresponsables de l'Església.

Aquest és un fruit molt important. Cal dir que la celebració de sínodes diocesans i concilis provincials desperta molt d'interès i un desig molt ample de participació en la seva preparació i celebració, però dissortadament en general disminueix el nombre de participants en l'aplicació de les resolucions finals. S'ha de tenir present que l'aplicació és cosa de tots els membres del poble de Déu de les diòcesis que han celebrat el Concili provincial.

La novetat que sempre aporta la celebració d'un Concili provincial demana una bona recepció per part del poble de Déu, i exigeix també una conversió. Això demana temps i un esforç per tal d'acceptar la novetat en quelcom que sempre s'ha fet d'una manera en l'Església. El papa Francesc ens ha dit que la pastoral en clau de missió pretén abandonar el còmode criteri del «sempre s'ha fet així». El Concili provincial del 1995 tenia també com a finalitat principal l'evangelització, és a dir, una pastoral en clau de missió, i per això no tots acceptaren fàcilment els continguts innovadors de les resolucions conciliars.

Com a testimoni personal, en el meu ministeri episcopal, a Tortosa, Tarragona i Barcelona, he procurat fer actual el Concili provincial del 1995 a mesura que anaven passant els anys, fent-me ressò dels continguts conciliars en els plans pastorals, en les homilies i en les conferències. Penso que el Concili que celebrarem és encara força actual i caldria que el rellegíssim.

La recepció de les resolucions conciliars per part de la comunitat de Jerusalem ens era un referent valuós per a les nostres Esglésies diocesanes, ja que també aquestes estaven invitades a acollir les resolucions del nostre Concili provincial amb una tal joia i coratge que fes possible un nou impuls evangelitzador i missioner en les nostres terres, tal com esdevingué amb aquells primers cristians que escoltaven les decisions preses en el Concili Apostòlic de Jerusalem.

LETICIA SOBERÓN

Membre del Dicasteri per a la Comunicació del Vaticà

Reparar el teixit social: diàleg urgent en la societat civil

A Europa s'ha avançat en la convivència pacífica entre els creients en diferents religions; cada creient segueix els seus líders espirituals, calendari de festes i costums alimentaris sense que això suposi baralles entre persones. Però en política som encara a les beceroles. Les opcions partidistes provoquen crispació. Es polaritzen els punts de vista, les referències històriques, les narratives sobre els fets. I això ens impedeix acceptar amb naturalitat la vivència del qui és diferent, amb el deteriorament conseqüent dels vincles en les famílies, grups, espais de convivència.

L'enfortiment i reconstrucció del teixit social només s'aconseguirà amb una decisió seriosa per part de moltes persones i grups, de comprendre el que els altres viuen, senten, pensen. Aquesta decisió condueix al diàleg. Sense ella, només es repetirien fins a la sacietat unes fórmules i culpabilitzacions mútues que ja es coneixen, que no aporten res i que són els mantres estèrils de polítics i mitjans de comunicació. La successió de monòlegs cada cop més rígids i polaritzats no és diàleg.

Tampoc no és diàleg el que proclamen realitzar els grups polítics. El que els és propi és la negociació, que és també un art, però que no pretén que les persones es comprenguin ni obrir camins a la pau. Els interessa obtenir, perden com menys millor, una porció de poder i de reconeixement. Aquest és un aspecte important de l'equació social que estem vivint, però no és suficient.

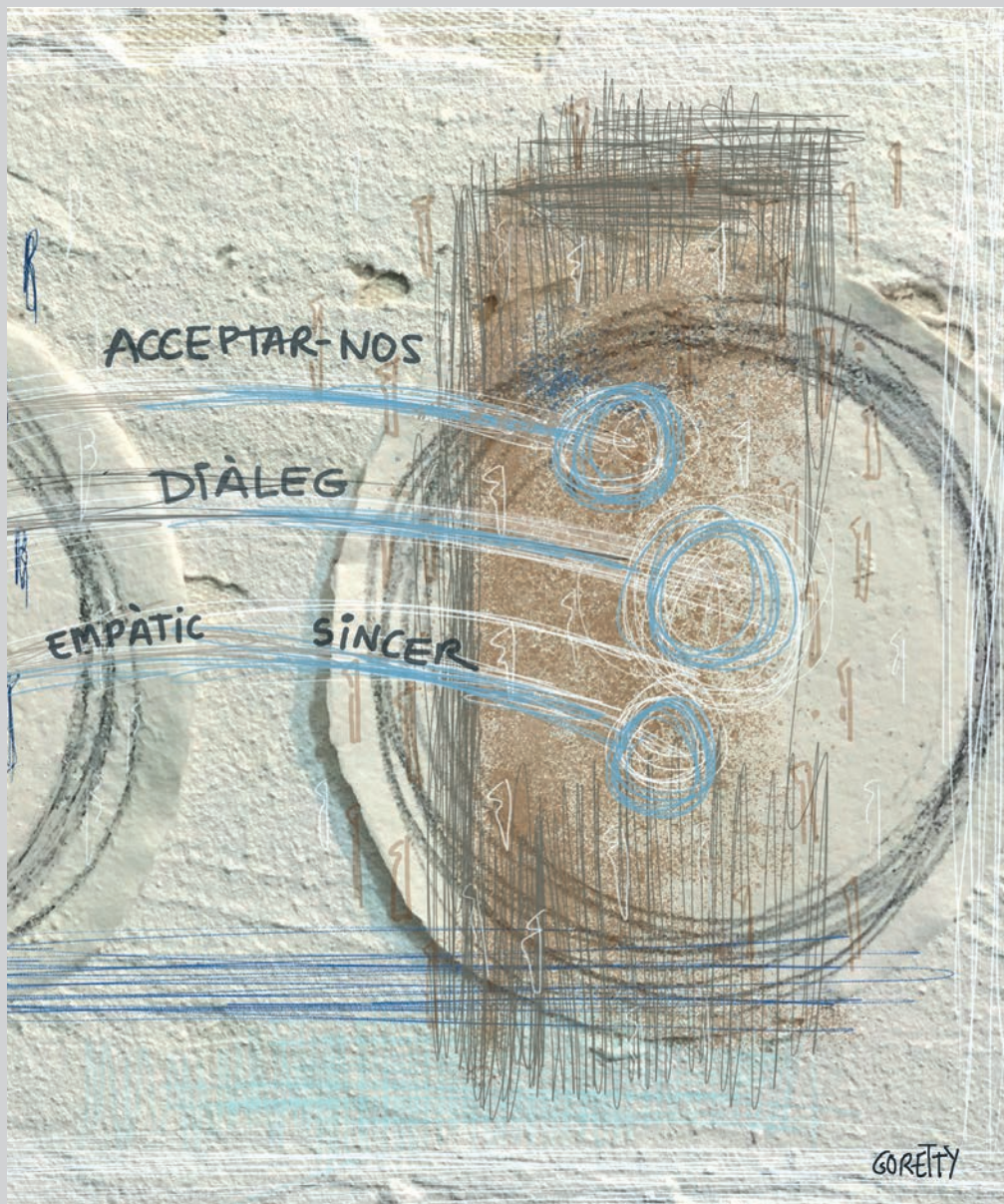
El diàleg és una altra cosa. Es tracta d'entendre, d'empatitzar,

de posar-se amb respecte en la pell de l'altre per comprendre'l. D'acceptar que podem pensar diferent i desitjar models de societat diferents, i tot i així conuiu i tenir molts espais en comú. A partir d'aleshores es pot expressar també el que és propi per explorar la creació de punts de vista compartits, anar creant una narrativa en què tothom s'hi reconegui i que obri àrees de consens i construcció social en el respecte a la diversitat. En el diàleg sí que importen les persones, importa obrir camins a la pau i una nova convivència, més avançada i pacífica.

Aquest tipus de diàleg és imprescindible entre els qui dia a dia coniu en les famílies, les escoles, les empreses, el mercat, el carrer, per gestionar sense ruptures la seva diversitat d'opinions, objectius o sensibilitats polítiques.

Es tracta d'entendre,
d'empatitzar, de
posar-se amb respecte
en la pell de l'altre per
comprendre'l

Il·lustració:
Goretti Pomé

- del passat. El «vostès ens van envair fa tres segles» és fals i infantil. Ningú no existia.
2. Superar les narracions de bons i dolents. Les històries que ens transmeten els partits polítics i els mitjans de comunicació partidistes tenen aquell aire de «bons» i «dolents» en els quals, és evident, el «nosaltres» és sempre bo. Aquestes són maneres infantils de representar la història, i no tenen cap més objectiu que construir un enemic i cohesionar els adeptes a l'entorn del seu líder redemptor. Tots els grups tenen claroscurs, ningú no és immaculat.

Els atacs «ad hominem»:

1. El «vosaltres més i pitjor» que es respon quan algú assenyala un error del propi grup és també infantil. No s'avança consolant-se amb la idea que el grup contrari és pitjor que el nostre. Reconeguem cadascú els propis errors per corregir-los si cal.
2. Criticar el físic, el nom, l'origen dels altres... és la mostra palesa de l'ínfima intel·ligència dels propis arguments. Senzillament no se'n tenen, i es recorre a la ridiculització de l'altre com a venjança pueril de qui simplement expressa ira.

Les Esglésies, les Associacions i ONG tenen l'ocasió de mobilitzar aquells espais i aquella metodologia de diàleg empàtic i sincer, no per fer que els altres pensin com nosaltres, sinó per conèixer-nos i acceptar-nos mútuament amb les nostres naturals diferències d'opinió, també política. I avançar junts.

Amb aquest fi hem de moure si més no alguns dels obstacles més freqüents que s'interposen entre els interlocutors, que els impedeixen entendre's. Vegem-ne alguns:

Estereotips:

1. Deixar de relacionar-se amb l'etiqueta/bandera en lloc de amb la persona. Tota forma d'estereotip redueix l'altre a la seva tribu/grup i es perd la riquesa de l'individu, que és subjecte de respecte i d'una identitat irrepetible. Prou de cobrir-se de banderes. Parlem entre persones amb identitat pròpia.

La història mal entesa:

1. No fer servir la història com a arma llancívola. Cap dels presents és responsable del que ha passat abans de la seva existència. Som corresponsables del present, no

El «vosaltres més i pitjor» que es respon quan algú assenyala un error del propi grup és infantil

Camerun

Achaleke Christian Leke, Premi «Mundo Negro» a la Fraternitat 2019

Joves: l'esperança africana

«Per aconseguir la pau, hem d'educar els nostres joves perquè entenguin que, sigui quina sigui la nostra raça, religió o cultura, som iguals.» Són paraules d'Achaleke Christian Leke, Premi *Mundo Negro* a la Fraternitat 2019. Aquest guardó, que concedeix cada any la revista *Mundo Negro*, dels missioners combonians, l'ha rebut pel seu treball de promoció de la pau entre la joventut camerunesa.

Recentment, Achaleke va ser a Barcelona on va oferir el seu testimoni i va donar a conèixer el treball de l'organització que coordina, la Local Youth Corner.

Nascut a Kumba (Camerun) el 1990, aquest jove, que havia caigut en la violència i la radicalització fa anys, destaca ara pel seu compromís en la resolució de conflictes i la prevenció de la violència entre els joves. Com ens explica, «veient la violència que hi havia al meu voltant, que m'afectava a mi i als meus amics; veient que molts acabaven a la presó, em vaig adonar que no podíem continuar així i que calia fer alguna cosa per canviar aquest tipus de vida».

Amb aquesta convicció, Achaleke treballa «promovent la pau, des de la meua pròpia experiència personal, perquè he vist el mal que pot fer la violència i perquè estic fortament convençut que la pau és possible, transmetent-la sempre amb valors positius».

El jove camerunès es va diplomiar en Ciències Polítiques a la Universitat de Buea i va fer un postgrau en Relacions Internacionals a Yaoundé. El 2017 va fer un màster a la Universitat de Birmingham so-

Mundo Negro

bre Conflictes, Seguretat i Desenvolupament.

El seu país és un dels que pateixen un impacte més gran del terrorisme sobre la població, especialment de Boko Haram a l'entorn del llac Txad, i a les regions anglòfones, que mantenen un conflicte polític i territorial amb el govern de Yaoundé. A més, als carrers de Kumba, les desigualtats econòmiques i la manca d'oportunitats faciliten l'extensió de la violència, els segrestos i els atracaments. Segons Achaleke, «al Camerun hi ha molta tensió, basada en moltes venjances, en moltes injustícies... hi ha manca de treball, especialment entre la joventut. Hi ha molts conflictes que porten a la violència, hi ha molta ràbia acumulada...».

Paraules i xanquetes

La tasca que desenvolupa aquest jove a través de la Local

El jove camerunès mostra orgullós el seu premi.

**ACHALEKE
CHRISTIAN LEKE**
«He vist el mal que pot
fer la violència i estic
fortament convençut
que la pau és possible,
transmetent-la sempre
amb valors positius»

YouthCorner es pot resumir en dos esforços, ens comenta, «treballar per la pau i pel desenvolupament». Entre altres iniciatives, l'entitat promou campanyes i cursos de formació per erradicar els discursos violents del vocabulari de la joventut. En aquest sentit, Achaleke subratlla que «aquest llenguatge està arrelat en un discurs de l'odi i la influència és molt gran. El principal incitador és el grup Boko Haram, que genera tensió i odi. Aquest discurs de l'odi i la violència està tan estès al Camerun que hem intentat contrarrestar-lo implicant periodistes i artistes per crear una nova narrativa en els discursos, promovent sempre un discurs de pau».

La Local Youth Corner va publicar un informe que certifica la relació que hi ha entre la violència verbal i l'auge de la violència real en la societat camerunesa.

Un altre projecte que desenvolupa l'entitat que coordina el jove Achaleke consisteix en la fabricació de calçat a diferents presons del país, comercialitzat sota la marca Creative Skills. Els reclusos elaboren calçat artesanal: xanquetes fetes amb neumàtics utilitzats. D'aquesta manera, es comprometen amb el medi ambient i adquireixen uns coneixements necessaris per convertir-se en emprenedors un cop surtin de la presó.

Com assegura Achaleke, «en comptes de criticar el govern, el que fem és posar fil a l'agulla. Volem que la comunitat sàpiga que els qui surten de la presó són persones vàlides per a la societat».

El 2016 la Commonwealth va reconèixer Achaleke com a Jove de l'Any i també li va concedir el Premi a l'Excel·lència pel seu treball. En l'àmbit nacional és el Premi al Jove més Influent del Camerun 2016. El 2016 i el 2017 el seu nom va formar part dels cent africans més influents, i el 2018 va obtenir el Premi de la Pau de Luxemburg.

Achaleke Christian Leke és un exemple que, per sobre de tot, hi ha esperança a Àfrica: «El continent africà està incrementant la població. Hi ha gent jove amb talent, ben preparada, amb ganes de fer coses, amb passió... el que necessiten és confiança i que es cregui en ells perquè els joves són els líders del nostre continent, el futur... els joves sempre són la llum que brilla en el continent africà perquè hi ha joves millors que jo. Els canvis del continent vindran dels joves perquè són el present i, per això, també són el futur.»

L'arquebisbat de Barcelona organitza unes jornades per adequar la missió evangelitzadora de l'Església als temps actuals

El cardenal Omella va presidir la jornada inaugural a l'Aula Magna del Seminari Conciliar de Barcelona.

Parròquies al servei de l'evangelització

MACIÀ GRAU
Barcelona

Els dies 17, 18 i 19 de febrer el Seminari Conciliar de Barcelona va acollir unes jornades de reflexió dedicades a respondre a la crida del papa Francesc a adequar la missió evangelitzadora de l'Església davant el nou escenari actual.

Per fer-ho, l'arquebisbat de Barcelona va convidar tots els membres dels consells pastorals parroquials i els preveres, diaques i religiosos i religioses de l'arxidiòcesi a assistir a les conferències de dos experts en aquest àmbit: el cardenal Carlos Aguiar Retes, arquebisbe primat de Mèxic, i Samuele Marelli, prevere de l'arxidiòcesi de Milà i responsable de la pastoral amb joves dins una comunitat pastoral de la perifèria de Milà.

Els dos ponents van aportar les seves experiències d'organització pastoral i van donar les claus als assistents de com s'ha de treballar a favor d'una nova reorganització del territori que tingui en compte el «canvi d'època» que vivim a l'actualitat.

El canvi d'època, una oportunitat exigent

Els dos primers dies de les jornades es van centrar en l'anàlisi dels factors que fan que cada vegada sigui més difícil la transmissió de la fe. El cardenal Carlos Aguiar els va atribuir als canvis de la societat: «Som

davant d'un nou canvi cultural, com ja va passar al segle XVI amb el Renaixement. Aquest canvi d'època suposa una fractura cultural, és un desafiament i una oportunitat.»

Tot i ser conscient d'aquesta situació, el mateix cardenal va explicar que ara una de les grans incògnites és saber quines seran les característiques d'aquesta civilització que està començant: «S'està imposant el subjectivisme i el relativisme, i la veritat s'individualitza. Ara els diners són la principal forma on la gent troba la satisfacció, i el seu afany per aconseguir-ne més els porta a l'ambició, la cobdícia i, finalment, a la corrupció.»

No obstant, encara que la situació pugui semblar alarmant, el cardenal Aguiar va explicar que està a les nostres mans determinar quins seran els valors d'aquesta nova època, una oportunitat exigent que necessita una conversió pastoral i un nou criteri evangelitzador: «Hauríem d'eliminar les estructures tradicionals com la parròquia, per passar a les unitats pastorals, que planteja el Dret Canònic. Això faria que s'axequessin els límits jurídics de les parròquies i, en lloc de tenir rectors, tindríem equips sacerdotals en un territori identificat amb una identitat social determinada.» Com va explicar el mateix cardenal, aquesta conversió no només tornaria a portar els fidels a les esglésies,

sinó que faria que hi hagués veritables deixebles de Crist.

L'exemple de Milà

L'encarregat de clausurar les jornades va ser el prevere Samuele Marelli, que va explicar la reestructuració pastoral que es va fer a Milà als anys noranta a través de la creació de les comunitats pastorals, que van substituir les anteriors unitats pastorals. A diferència d'aquestes, les comunitats es caracteritzen per tenir només un rector: «A la Unitat Pastoral cada sacerdot era rector de la seva parròquia, en canvi a la comunitat de parròquies només hi ha un rector responsable i tots els altres sacerdots són vicaris», va manifestar Marelli. El principal objectiu d'aquest canvi no va ser altre que adequar les noves necessitats de les parròquies, que com va explicar Marelli eren «solitàries, insuficients i tancades».

Amb la reestructuració pastoral, es va aconseguir unir els laics i els sacerdots, i és per això que el prevere de Milà va mostrar la seva satisfacció amb el sistema actual i va animar els assistents a les jornades a tenir-ho en compte a l'arxidiòcesi de Barcelona: «La nova dinàmica ens permet gestionar les parròquies específicament, alhora que gestionem grans comunitats pastorals, i s'ha aconseguit construir una vida més fraternal entre els sacerdots.»

SIGNES D'AVUI

El poder d'una imatge

El film *Los dos Papas*, dirigit per Fernando Meirelles ha entrat a moltes llars a través d'un canal de pagament. Els dos Papes són Benet XVI i Francesc, interpretats respectivament per Anthony Hopkins i Jonathan Pryce. Anthony McCarten és l'autor del guió i realitza una tasca meritòria. Només voldria remarcar tres punts. La pel·lícula és interessant malgrat que accentua massa la polarització dels dos personatges. És el preu que es paga. El conflicte és l'ànima de les pel·lícules i de les sèries. Es tracta d'una obra fonamentalment de ficció. Interpretada com a històrica al peu de la lletra, afavoriria treure conclusions que no serien veritat. Per això, pot resultar convenient discernir el que va succeir veritablement del que és un relat de ficció. S'han publicat molts

articles sobre aquest punt.

Benet XVI va renunciar l'11 de febrer del 2013. Feia 598 anys que cap Papa no havia renunciat. L'existència d'un Papa emèrit i la seva coexistència amb el següent era una situació nova. Benet XVI s'ha reclòs en un monestir dels del recinte vaticà i gairebé la seva existència ha passat totalment desapercebuda en aquests set anys. La seva opció ha estat molt pensada i més d'alguna pressió ha tingut per fer-lo tornar a la palestra amb la finalitat de contraposar-lo al papa Francesc, que sempre l'ha tractat amb tota delicadesa. El cas més recent, motivat pel car-

**No hi ha dos Papes.
Només un, el papa
Francesc**

LLUÍS SERRA LLANSANA
llserrall@gmail.com

denal Robert Sarah, fa referència a la possibilitat d'ordenar homes casats a l'Amazònia. L'exhortació apostòlica postsinodal *Querida Amazonia* ha quedat una mica esquitxada per aquest afer.

Des del meu punt de vista, hi ha un detall que, si s'hagués tingut en compte, hauria canviat la percepció de tenir dos Papes. Si Benet XVI hagués deixat de vestir com a Papa per vestir-se com qualsevol cardenal o sacerdot, la imatge hauria estat una altra. No hi ha dos Papes. Només un, el papa Francesc. La imatge de dos Papes, vestits igualment de blanc, ha tingut un impacte social de gran magnitud. Si la seva renúncia s'hagués fet més visual, potser molta gent hauria comprès millor el canvi. No s'ha d'oblidar el poder de la imatge.

VICTÒRIA MOLINS, s.t.j.
viquimolins70@gmail.com

Un dels avantatges de tenir molts anys —com jo— és que tens molts records, que per la teva vida han passat multitud de persones, que has gaudit i has patit, però, sobretot, que tens molts motius per donar gràcies a Déu.

Des d'aquells anys en els quals la sida causava estralls terribles entre els joves que, per diferents causes, queien en el món de les drogues fins ara, les coses, almenys des del punt de vista mèdic, han canviat molt. La majoria dels que aleshores vaig conèixer i estimar van perdre la vida en aquella pandèmia. Però encara hi ha algun supervivent de la disbauxa d'aquells anys de «*la ruta del bakalao*», de les xeringues compartides, dels col·legues de Can Tunis, de les meves visites a la planta novena de l'Hospital del Mar, etc.

FINESTRA A LA VIDA

Beneïda recuperació!

L'altre dia sortia del metro i se'm va acostar un home amb l'aspecte de tornar de la feina, amb cartera inclosa, i em va reconèixer pel meu nom. De seguida em vaig adonar que aquella cara no m'era desconeguda. Malgrat això, no podia recordar qui era i, menys, amb el canvi que els anys i la vida ordenada havien fet en ell. Sí, feia molts anys, jo havia estat, juntament amb sor Genoveva Masip, al seu costat en moments molt difícils. La seva vida era tan inversemblant que havia volgut escriure un llibre i jo l'havia animat a fer-ho perquè en aquells anys jo dirigia una editorial i m'hauria estat fàcil publicar-lo. Tot això eren records. Però ja només el seu aspecte exterior em parlava d'un canvi tan gran, que aquella vida passada restava molt lluny.

En efecte, després d'anys de lluita, de caigudes i recaigudes, en feia vuit que estava completament net. Tenia un pis propi, treballava en una immobiliària, i tots aquells maldecaps de les addiccions havien quedat lluny.

El retrobament va ser meravellós. Vam tornar a pensar en el llibre, ara des d'una altra vessant: la d'ajudar els que es troben en la situació que ell va patir a tenir l'esperança de poder sortir-se'n i com fer-ho.

Una d'aquestes «recuperacions» em compensa de tanta impotència diària!

**Només una d'aquestes
«recuperacions» ja em
compensa de tanta
impotència diària!**

**L'obra de les religioses de Jesús-Maria
al Camerun, Guinea Equatorial, Nigèria
i el Gabon**

Mirada de tendresa al cor d'Àfrica

Festa cultural a l'escola Jesús-Maria d'Ebibeyin (Guinea Equatorial).

ENCARNA VIARNÈS
«De l'Àfrica he estimat sempre la seva diversitat, els contrastos, "l'altra cara" que no mostren els documentals»

«Som un grup de 51 dones, de nou nacionalitats i multitud de llengües, escampades per Camerun, Guinea Equatorial, Nigèria i el Gabon amb l'única missió de desenvolupar una educació integral, arrelada en l'evangeli, a través de la tendresa i el perdó.» És una breu i, alhora, densa descripció la que fa Encarna Viarnès i Fanega de la tasca que porta a terme la delegació d'Àfrica de la Congregació de religioses de Jesús-Maria.

Aquesta igualadina, que va entrar a la Congregació ara fa 25 anys, acompanya la vida i la missió d'onze comunitats de religioses en quatre països ben diversos: des de la petita Guinea Equatorial (amb escassament un milió d'habitants) a un dels gegants africans com Nigèria (amb 187 milions d'habitants). El primer contacte de Viarnès amb el continent va ser com a mestra voluntària, el 1985: «Del l'Àfrica he estimat sempre la seva diversitat, els contrastos, l'altra cara que no mostren els documentals. Parlar de l'Àfrica és parlar d'un continent de 55 països, mil milions de persones, multiplicitat de mons, ètnies, veus, cultures, llengües... Àfrica heterogènia i rica, amb molts matisos per descobrir de cada país.»

Viarnès va tornar a la seva estimada Àfrica el 2010 per coordinar l'ac-

ció de les religioses de Jesús-Maria. Amb residència a Libreville (Gabon), viatja cada quinze dies «per visitar obres de la congregació i treballar junts, religioses i laics». Les religioses es posen mans a l'obra en escoles, centres socials per a orfes, promoció de la dona, pastoral de joves, grups de justícia i pau... i també tenen cura de les noies aspirants a religioses: «Han de fer un llarg camí d'aprenentatge en el coneixement personal, l'espiritualitat, els idiomes, el sentit de la vida, el coneixement de les pròpies tradicions i implicacions en la cultura, desenvolupar habilitats per al treball en equip, els estudis civils... Només així poden esdevenir agents transformadores de la seva realitat.»

Centralitat de la dona a l'Àfrica

«El 85% de l'economia africana està en mans de les dones, sobretot a les zones rurals», assenyala Viarnès. Per aquest motiu, les religioses de Jesús-Maria posen l'accent en l'educació, «una gran plataforma per créixer en llibertat i ser conscients de la pròpia dignitat, homes i dones». «La formació de la dona és un dels pilars i preferències de cara al desenvolupament de les societats dels països on treballem. Però ens adonem que

Trobada Sessió Pastoral amb religioses joves. Encarna Viarnès és la tercera començant per la dreta a la fila de dalt.

«L'educació és una gran plataforma per créixer en llibertat i ser conscients de la pròpia dignitat, homes i dones»

aquesta formació no pot anar separada de la formació en drets i responsabilitats dels homes! Crear consciència de complementarietat és fonamental», remarca Viarnès.

De fet, és notable «la quantitat de moviments que sorgeixen des d'aquests països per lluitar per la promoció de la dona i treballar per la reconciliació i la pau». Destaquen dones com Marguerite Barankitse (Burundi, 1957), activista humanitària que treballa per millorar el benestar dels nens i desafiar la discriminació ètnica a Burundi; Esther Tallah (Camerun), pediatra i directora de la Coalició del Camerun contra la Malària des del 2007; Wangari Maathai (Kènia, 1940-2011), biòloga, política i activista a favor dels drets de les dones i el desenvolupament sostenible; Hadizatou Mani (Níger, 1984), activista de drets humans que ha exercit una llarga batalla legal per alliberar-se de l'esclavitud i que continua lluitant al costat d'altres dones contra l'esclavatge, o Chimamanda Ngozi Adichie (Nigèria, 1977), escriptora, coneguda pels discursos i missatges contra els estereotips i clicés sobre l'Àfrica, la seva gent, cultures i tradicions.

Ubuntu, una filosofia humanista

El Papa s'ha referit a l'Àfrica com el «continent de l'esperança» en els dos viatges que hi ha fet durant

el seu pontificat. Viarnès valora aquestes visites apostòliques com «una manera d'encoratjar les moltes crides: la lluita contra la sida, la cura de la biodiversitat, la denúncia de la desforestació dels boscos, els conflictes armats...». Viarnès fonamenta també aquesta confiança en el fet que «demogràficament, l'esperança del món està al costat de l'Àfrica, especialment amb la seva majoria jove (el 70% de la població jove té menys de 30 anys). La força de la diversitat cultural, l'alegria de viure i de sortir-se'n malgrat les misèries, l'actitud resistent i valenta (resilient!) i el creixement de la població jove són un signe d'esperança.»

La família també ajuda a explicar què és l'Àfrica: «Sense el concepte de família a l'Àfrica no s'entén gairebé res... Un proverbi africà diu que "per educar un nen cal tota la tribu."» En aquest sentit, Viarnès subratlla l'Ubuntu —és a dir, «jo soc perquè nosaltres som»—, una filosofia humanista molt present a l'Àfrica subsahariana: «És una forma de viure antiga que encarna la generositat, la calidesa, la inclusivitat i la solidaritat que, encara avui, és típica de moltes comunitats africanes, especialment en les poblacions rurals. Aquests valors es desenvolupen en la cultura, les tradicions, les realitats espirituals i religioses. El poder de l'individu no

Curs de primària a l'escola Jesús-Maria d'Ebibeyin (Guinea Equatorial).

«Als països on som presents les religioses de Jesús-Maria, l'islam conviu de manera pacífica amb altres costums i religions»

pot deslligar-se de la seva comunitat, que protegeix i permet desenvolupar el millor de si mateix.» Tot i que Viarnès matisa el doble vessant: «D'una banda és bo sentir-se formar part d'un clan o tribu, però de l'altra, la *solidaritat comunitària* pot arribar a ofegar la llibertat o les decisions personals.»

I quin paper tenen les tradicions religioses? «Un 40% de la població africana és musulmana, un 35% són cristians i un 25% animista, tradicional. Als països on som presents, l'islam conviu de manera pacífica amb altres costums i religions», destaca Viarnès. Tot i que al nord del Camerun i a l'est de Nigèria els grups armats, «dits jihadistes», lluiten per conquerir territori. També hi ha la incertesa de grups violents com Boko Haram, «darrere dels quals hi ha pobresa, manca d'educació, mal govern i corrupció, tal com assenyala l'advocada nigeriana Fatima Shehu Imam». Per aquest motiu, Viarnès considera que davant d'aquestes realitats, «l'important és treballar a les escoles per la integració i la pau. Això és el que ajuda a avançar en el diàleg: tenir una visió del món i de la vida ben oberta i sentir-se protagonista de la pròpia història».

Riquesa que és font de conflicte

«Àfrica és molt rica i aquesta riquesa ha donat lloc a molts conflictes i guerres», assegura Viarnès. Un exemple que menciona és la regió de Kivu (República Democràtica del Congo), on es troben el 80% de les reserves mundials de coltan, utilitzat per a la fabricació de gairebé tots els dispositius electrònics. La religiosa recorda una cita de l'historiador burkinès Joseph Ki-Zerbo (1922-2006): «Durant cent anys de colonització se'ns ha designat aquest rol precís: no produir cap agulla, sinó matèries primeres, és a dir, desvalisar tot un continent.»

Per això la igualadina sosté que «disposar de matèries primeres importants al subsòl no ha comportat la riquesa a la majoria d'africans. A Nigèria, tot i ser la primera economia africana i primer productor de petroli al continent, el 60% de la població viu encara amb menys d'un dòlar al dia. Hi veritables caçadors de riqueses i quan es viu de tan a prop, fa mal... Els conflictes, doncs, no sempre venen per raons ètniques!».

JOAN PLANELLAS
I BARNOSELL

Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat

L'Esperit fa jove l'Església

Benvolguts,

Us comunico amb goig que avui, primer diumenge de Quaresma, surt a la llum una exhortació pastoral que acabo d'escriure destinada a tot el Poble sant de Déu que peregrina a Tarragona. La podeu demanar a les vostres parròquies o comunitats. Porta per títol *L'Esperit fa jove l'Església*, i es desenvolupa a la llum de tres elements que poden configurar l'esperit del nostre treball eclesial en el moment present: els documents i resolucions del Concili Provincial Tarraconense de 1995 —en celebrem el vint-i-cinquè aniversari—, els ensenyaments del Concili Vaticà II i el projecte pastoral del papa Francesc. Conscients del present eclesial que estem vivint, volem donar una mirada al futur. Auscultant la veu de l'Esperit, volem tornar a començar a partir de Déu.

De ben segur que ara pot ser l'hora o el moment oportú per incidir en algunes actituds pastorals que ens poden ajudar en el nostre avui eclesial. Atents als signes i als canvis de la societat i del món, volem entrellucar algunes perspectives o pautes de futur per a la missió de la nostra Església i, en definitiva, per a la fe cristiana mateix. D'aquí que l'Exhortació pastoral s'estructuri a partir de dotze «actituds» pastorals, que són aquestes:

1. Creure que l'Església que evangelitza és tot el Poble de Déu.
2. Creure en una Església que «surte» a l'encontre dels altres i fa atractiva la fe.
3. Cercar el «diàleg» constructiu amb els altres, fent servir paraules que expliquin el que vivim.
4. Proposar la fe en positiu, respectant

els temps i l'hora de Déu.

5. Ser conscients que els cristians som «l'ànima del món».
6. Treballar per a una Església més sinodal, que valora la fe de tots els batejats.
7. Anar al que és l'essencial de la fe cristiana, és a dir, l'anunci de Jesucrist.
8. Construir una Església en diàleg amb la cultura i amb el món.
9. Propiciar la trobada amb l'Església com una «llar de fraternitat».
10. Treballar per un laïcat compromès, actiu i ben format.
11. Viure la pobresa evangèlica en una Església pobra i per als pobres.
12. Impulsar comunitats que donin un testimoni coherent de vida cristiana i de santedat, d'on brollaran les vocacions que l'Església necessita.

Proposo que aquestes dotze actituds siguin reflexionades personalment o en grup: en els consells, els grups parroquials i les diverses comunitats cristianes i religioses de la nostra arxidiòcesi. A partir d'aquestes actituds, i fruit d'un treball sinodal en el qual tots ens hi podem sentir implicats, en podran sortir després aquelles «prioritats» pastorals que necessita la nostra Església de Tarragona. Una bona manera d'aprofundir en aquestes actituds seria plantejar-se de fer comunitàriament alguna sessió, o treballar en diverses sessions alguna, o cada una, de les dotze actituds presentades.

En aquest inici quaresmal, demanem al Senyor que l'Esperit Sant faci jove la nostra Església amb una veritable conversió missionera. Ben vostre,

JOAN JOSEP
OMELLA OMELLA
Cardenal arquebisbe de Barcelona

Narradors de la veritat

La Paraula de Déu, encarnada en Jesús, fa més de dos mil anys que ajuda a edificar el nostre món. És un missatge d'alegria, ja que com ens diu el papa Francesc «Déu és a prop» i «va venir a visitar-nos en persona», Déu «vol estar amb nosaltres, donar-nos la bellesa de viure, la pau del cor, l'alegria de ser perdonats i sentir-nos estimats». El Papa ens ha deixat una preciosa definició d'aquesta Paraula quan es refereix a ella com «la carta d'amor que (Déu) va escriure per a tu». Aquesta Paraula té poder per «canviar la vida, fa passar de la foscor a la llum» (homilia del papa Francesc a la Santa Missa del Diumenge de la Paraula, 26 de gener de 2020).

Una Paraula, doncs, que comunica amb el més profund de l'ànima i que ens desperta els sentits espirituals. Missatges que, com afirma el Papa, «ens poden ajudar a entendre i a dir qui som», perquè «l'home és un ésser narrador» que necessita «revestir-se d'històries per custodiar la seva vida» (missatge del papa Francesc per a la

54a Jornada Mundial de les Comunicacions Socials).

La Paraula de Déu ens anima, ens edifica i ens enforteix. És un repte, doncs, que les nostres paraules tractin d'animar, d'edificar i d'enfortir les persones que ens envolten. ¿Què podem fer perquè les nostres paraules avancin pel camí de la veritat, de la bondat i de la bellesa? La feina dels professionals de la comunicació és primordial. Narrar una història, allò que succeeix, és una professió bella. Però, alhora, és una professió exigent: els relats poden animar o ferir, poden ajudar o enfonsar, poden unir o dividir, poden construir o destruir. La paraula és el bisturí que dissectiona la realitat i cal que s'utilitzi amb precisió i destresa, buscant sempre el bé i la veritat.

Treballar en l'àmbit de la comunicació exigeix estar molt atent i no deixar-se enganyar pel «príncep de la mentida», que sempre està a l'aguait. Comunicar la veritat, la bondat i la bellesa hauria de ser el principal estímul i objectiu dels comunicadors.

En una recent trobada amb periodistes de Barcelona amb motiu de la celebració del seu patró, sant Francesc de Sales, vaig poder constatar que la motivació dels professionals de la comunicació era precisament aquesta: explicar la veritat. Vivim en un món en què la tecnologia marca el ritme de les nostres vides; la velocitat es distingeix com un valor. En aquest món accelerat, cal trobar l'espai per poder oferir informació fidedigna i veraç. Necessitem persones que puguin donar fe del que succeeix.

Animo a tots, siguin professionals de la comunicació o no, a dir sempre la veritat i a generar notícies fidedignes. Fidedigne, del llatí *fides* i *dignus*, significa digne de fe, de confiança. Siguem dignes de fe i de confiança amb les nostres paraules. Promoguem *fidei news* i acabem amb les *fake news*!

Benvolguts germans i germanes, que la fe i la confiança que genera el missatge de Jesucrist ens ajudi a caminar cap a la veritat, ens doni força i ens reconforti sempre.

COMENTARI DE LA PARAULA

Ves-te'n darrere meu, Satanàs

Comencem la Quaresma comentant les temptacions a què Jesús fou sotmès pel diable en el desert. La iniciativa, però, l'havia pres l'Esperit Sant: «Jesús fou conduït per l'Esperit al desert perquè fos temptat pel diable.» L'Esperit, que tot just l'havia ungit Messies d'Israel, es vol encertir que no es repetirà el fiasco del poble d'Israel durant els quaranta anys del seu pas pel desert. Mateu ho posa en relleu: «Havent dejunat dies quaranta i quaranta nits, al final va tenir fam.» Les tres proves fan referència a tres situacions d'aquell pas pel desert. La primera actualitza l'escena del manà,

posant en boca de Jesús la dita de Dt 8,3: «L'home no viu només de pa, sinó de tota paraula de Déu», on la paraula de Déu supera amb escreix el prodigi de fer tornar les pedres en pans. La prova central té lloc a la ciutat santa, on el diable «el posa dempeus en el pinacle del Temple» i l'invita a tirar-se daltabaix perquè demostrï que és el Fill de Déu portat pels àngels perquè no ensopegui amb cap pedra. Moisès posà a prova Jahvè en l'escena de Meribà, picant dues vegades la roca amb el bastó (Nm 20,11-13). Jesús contesta al diable adduint aquella mateixa Escripura: «No temptaràs el Senyor el teu Déu» (Dt 6,16). La tercera prova actualitza l'escena del Vedell d'or: novament el diable se l'enduu a una muntanya extraordinàriament alta, li mostra tots els reialmes del món i la seva glòria i li diu: «Tot això et donaré si prosternant-te m'adores.»

GLÒRIA MONÉS

Jesús no solament supera la prova, sinó que, segons el Còdex Beza, invita el diable a posar-se darrere seu i a emprendre el seguiment com a deixeble. És la mateixa invitació que farà a Pere, quan aquest s'atrevirà a llançar-li un conjur per dissuadir-lo de parlar de la seva mort violenta: «Ves-te'n darrere meu, Satanàs» (Mt 16,23). El text usual ha obviat aquest paral·lelisme ometent «darrere meu» en la referència al diable. El paper que se li atribueix en les tres temptacions anticipa la manera de pensar de Pere sobre el Messies poderós.

JOSEP RIUS-CAMPS
Teòleg i biblista / riuscamps@yahoo.es

CONSULTORI BÍBLIC

IGNASI RICART
Claretia i biblista

Per què abans l'evangeli i les cartes de Joan se citaven amb l'abreviació Jo i ara amb Jn?

La consulta és molt pertinent. Les abreviatures «que van a missa» (les correctes) són les de la Bíblia Catalana Interconfessional (BCI), que empra sempre *Catalunya Cristiana* i altres publicacions d'Església: en aquest cas l'abreviació de Joan és Jn. És un criteri que s'hauria d'imposar per no confondre Joan (Jn) amb Jonàs (Jo).

El manual que fem i hauríem de fer servir és el *Llibre d'estil per a la redacció d'escrits de teologia i filosofia*, editat el 2008 per la Facultat de Teologia de Catalunya, la Facultat de Filosofia de Catalunya i l'Associació Bíblica Catalana. Pròximament es publicarà un nou llibre elaborat per les autoritats acadèmiques de la Facultat de Teologia de Catalunya i la Facultat de Llengües Clàssiques de la Universitat de Barcelona, amb la supervisió de l'Associació Bíblica de Catalunya. Esperem que arribi el temps en què s'unifiqui la manera de citar en llibres i articles, almenys tots els que estan escrits en la mateixa llengua.

PER A CONSULTES:
REDACCIO@CATALUNYA
CRISTIANA.CAT

Diumenge I de Quaresma

Lectura primera

Gn 2,7-9.3,1-7a

Creació i pecat dels primers pares

Lectura del llibre del Gènesi:

El Senyor-Déu modelà l'home amb pols de la terra, li bufà a la cara per fer-li entrar un alè de vida, i es convertí en un ésser animat. Llavors el Senyor-Déu plantà un jardí a Edèn, a la regió d'orient, i va posar-hi l'home que havia modelat. El Senyor-Déu va fer néixer de la terra fèrtil totes les varietats d'arbres que fan goig de veure i donen fruits gustosos. Al mig del jardí hi havia l'arbre de la vida i l'arbre del coneixement del bé i del mal. La serp era el més astut de tots els animals que el Senyor-Déu havia fet. Digué, doncs, a la dona: «Així Déu us ha dit que no mengeu dels fruits de cap arbre del jardí?» La dona li respongué: «Podem menjar dels fruits de tots els arbres del jardí, però dels fruits de l'arbre que hi ha al mig, Déu ha dit que no en mengem ni els toquem, perquè moriríem.» La serp digué a la dona: «No moriríeu pas! Déu sap que si un dia en menjàveu se us obririen els ulls i seríeu iguals que els àngels: coneixeríeu el bé i el mal.» La dona, veient que el fruit de l'arbre era bo per menjar, que donava gust de veure i que era temptador això d'adquirir coneixement, en collí i en

menjà; en donà també al seu marit, que en menjà com ella, i se'ls obriren a tots dos els ulls. Llavors s'adonaren que anaven nus i cosiren fulles de figuera per fer-se'n faldars.

Salm responsorial

50

Compadiu-vos de mi, Déu meu, vós que estimeu tant; vós, que sou tan bo, esborreu les meves faltes; renteu-me ben bé de les culpes, purifiqueu-me dels meus pecats.

R. Compadiu-vos de nosaltres, Senyor, perquè hem pecat.

Ara reconec les meves faltes, tinc sempre present el meu pecat. Contra vós, contra vós sol he pecat, i he fet el que és dolent als vostres ulls. *R.*

Déu meu, creeu en mi un cor ben pur, feu renèixer en mi un esperit ferm. No em llanceu de la vostra presència, ni em prengueu el vostre esperit sant. *R.*

Torneu-me el goig de la vostra salvació, que em sostingui un esperit magnànim. Obriu-me els llavis, Senyor, i proclamaré la vostra lloança. *R.*

la boca de Déu».» Llavors el diable se l'enduu a la ciutat santa, el deixa dalt la cornisa del temple i li diu: «Si ets Fill de Déu, tira't daltabaix; l'Esriptura diu: "Ha donat ordre als seus àngels que et duguin a les palmes de les mans, perquè els teus peus no ensopeguin amb les pedres".» Jesús li contesta: «També diu l'Esriptura: "No temptis el Senyor, el teu Déu".» Després el diable se l'enduu dalt una muntanya altíssima, li fa veure tots els reialmes del món i la seva glòria i li diu: «Tot això t'ho donaré si et prosternes i m'adores.» Llavors li diu Jesús: «Vés-te'n d'aquí, Satanàs! L'Esriptura diu: "Adora el Senyor, el teu Déu, dona culte a ell tot sol".» Llavors el diable el deixà estar, i vingueren uns àngels per proveir-lo.

Lectura segona

Rm 5,12-19

Com més abundava el pecat, més ha abundat també la gràcia.

Lectura de la carta de sant Pau als cristians de Roma:

Germans, per obra d'un sol home entrà el pecat al món, i amb el pecat hi entrà també la mort, que s'estengué a tots els homes, donat que tots van pecar. [Abans que la Llei fos donada, el pecat ja existia en el món, encara que, mentre no hi ha llei, no consta quina és la pena dels pecats. Així i tot, la mort ja imperava durant tot el temps que va d'Adam fins a Moisès, fins sobre aquells homes que no havien transgredit cap precepte, com ho havia fet Adam. I Adam prefigurava l'home que havia de venir més tard. Però el do no té comparació amb la caiguda, perquè si tants han mort per haver fallat aquell tot sol, molt més ha abundat la gràcia de Déu i el do generós que s'ha estès a tants per la gràcia d'un sol home, Jesucrist. És veritat: el do de Déu no es pot ni comparar amb tot allò que va venir per haver pecat un sol home: el judici d'un de sol tingué per desenllaç una condemna, mentre que el do de la gràcia fa justos els homes després de moltes caigudes.] Així, doncs, si per haver fallat aquell tot sol va imperar la mort per culpa d'ell, amb molt més motiu els qui reben aquesta sobreabundància de gràcia i el do generós que els fa justos viuran i regnaràn gràcies a un de sol, que és Jesucrist. Per tant, així com per haver fallat un sol home es va estendre a tots la condemna, també per haver estat just un de sol tots els homes són absolts i obtenen la vida; així com, per haver desobeït aquell home sol, els altres van esdevenir pecadors, també per haver obeït un de sol, esdevindran justos els altres.

Verset

Mt 4,4b

L'home no viu només de pa; viu de tota paraula que surt de la boca de Déu.

Evangelí

Mt 4,1-11

Jesús dejuna durant quaranta dies i és temptat

Lectura de l'evangelí segons sant Mateu:

En aquell temps, l'Esperit conduí Jesús al desert perquè el diable el temptés. Feia quaranta dies i quaranta nits que dejunava, i quedà extenuat de fam. El temptador se li acostà i li digué: «Si ets Fill de Déu, digues que aquestes pedres es tornin pans.» Jesús li respongué: «Diu l'Esriptura: "L'home no viu només de pa; viu de tota paraula que surt de

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC A; FERIAL II)

TEMPS DE QUARESMA

(SALTERI: SETMANA 1)

Març

1. DIUMENGE

Diumenge I de Quaresma, Morat.
Lectures: Gènesi 2,7-9;3,1-7 / Salm 50 / Romans 5,12-19 / Mateu 4,1-11
SANTORAL: Albí, b.; Eudòcia i Antonina, mr.; Lleó, mr.; Rossend, b.

2. DILLUNS

Fèria, Morat. Lectures: Levític 19,1-2.11-18 / Salm 18 / Mateu 25,31-46
SANTORAL: Agnès de Praga, rel.; Àngela de la Creu, rel. i fund.; Genara, mr.; Lluci, b.

3. DIMARTS

Fèria, Morat. Lectures: Isaïes 55,10-11 / Salm 33 / Mateu 6,7-15
SANTORAL: Ermenter i Celoni, mr.; Màrcia, vg. i mr.; Medir, mr.

4. DIMECRES

Fèria, Morat. Lectures: Joan 3,1-10 / Salm 50 / Lluc 11,29-32
SANTORAL: Casimir, príncep; Luci

I, p. i mr.; Nèstor, Eteri, Arcadi i Capitó, b. i mr.

5. DIJOUS

Fèria, Morat. Lectures: Ester 14,1.3-5.12-14 / Salm 137 / Mateu 7,7-12
SANTORAL: Focas, mr.; Josep Joan de la Creu, rel.; Luperc, mr.; Olívia, vg. i mr.

6. DIVENDRES

Fèria, Morat. Lectures: Ezequiel 18,21-28 / Salm 129 / Mateu 5,20-26. Barcelona, Sant Feliu de Llobregat, Tarragona i Terrassa: *Sant Oleguer (ML), Blanc.*
SANTORAL: Coleta Boylet, rel.; Virgili, b.

7. DISSABTE

Fèria, Morat. Lectures: Deuteronomi 26,16-19 / Salm 118 / Mateu 5,43-48
SANTORAL: Perpètua i Felicitat, mr.; Teòfil, b.

El Sant 2 MARÇ

Santa Agnès de Praga

Sant Francesc d'Assís va fer redescobrir a l'Església d'Occident que la veritable vocació cristiana és la pobresa. Aquesta radicalitat va fascinar moltes persones instal·lades en una vida espiritual que no les satisfia i les va empènyer a conèixer l'amor de Crist en l'abaixament, com li va passar a santa Agnès de Praga (1211 – 1282).

Filla del rei Otokar I de Bohèmia, estava destinada a un matrimoni de conveniència fins que va descobrir l'esperit franciscà gràcies a santa Clara d'Assís, amb qui va mantenir correspondència. Llavors, amb els seus recursos, va obrir a Praga juntament amb altres companyes un hospital per als pobres i un convent de clarisses, on va entrar l'any 1234 i del qual va acabar sent abadessa. Tenia personalment cura dels pobres i els malalts, i alhora dedicava hores a la pregària i el silenci. En aquestes estones de recolliment, santa Agnès de Praga va experimentar diversos fenòmens místics. Va ser canonitzada per Joan Pau II el 1989.

En la mort de Mn. Francesc Xavier Parés

RAFAEL SERRA
Sacerdot de l'arquebisbat de Tarragona

Té lloc aquí aquesta nota necrològica en memòria de Mn. Xavier Parés, prevere de la diòcesi de la Seu d'Urgell, per raó de la seva condició de liturgista i professor de litúrgia del nostre Institut. Més, quan ell participava mensualment en aquesta secció de *Catalunya Cristiana*.

El dia 19 de febrer el cel era netíssim a la Seu i el Cadí resplendia de llum. La catedral era plena dels fidels que acomiadaven en aquest món Mn. Xavier, en la basílica dedicada a santa Maria, *Magna Domina Urgellitana*, que tant estimava.

Al mossèn tothom l'estimava, el seu bisbe, que amb convicció predicava que el memorial del Senyor és un bàlsam de consol en la mort dels germans. Bellament predicava el salm *el Senyor és el meu Pastor*, que al mossèn tant agradava. «Mn. Xavier no tenia un no per a ningú», va dir a l'homilia, i així el retratava perfectament. A Mn. Parés l'estimaven els germans sacerdots del seu bisbat i dels altres bisbats. L'estimaven els alumnes amb els quals es manifestava sempre pacient, com un mestre explicava les entranyes dels rituals de l'Església perquè en descobrissin l'origen, la lletra i l'esperit. L'amistat floria al seu voltant per l'amor que tenia a Crist. Sobretot, a Mn. Xavier l'estimava el poble, així aquest ho testimoniava omplint a vessar la catedral de la Seu.

Doctorat a Sant Anselm de Roma, participà i continuà l'escola de liturgistes de Barcelona i copsà el millor de Mn. Pere Tena, Mn. Pere Farnés, de Mn. Joan Bellavista i del P. Aldazábal. La saviesa litúrgica la transmetia als seus alumnes, amb una preparació acurada de les classes i amb el seguiment pedagògic i atent dels alumnes. Sempre creia que no havia preparat prou les classes i sempre consultava els seus col·legues professors. Com a delegat de Litúrgia, estimava el treball de la Comissió Interdiocesana de Litúrgia i seguia de prop i amb interès els treballs de versió i edició

dels llibres litúrgics catalans. Estimava el país, la nostra Facultat, li fou un goig molt gran pronunciar la lliçó inaugural del curs acadèmic 2014-2015.

Era professor de litúrgia, però era també pastor del poble de Déu, en els múltiples serveis que li foren encomanats. Aquesta condició l'alliberava d'una visió de la litúrgia exageradament rubricista i li donava la convicció que la litúrgia és obra del poble de Déu, tal com és en cada lloc. La bellesa de la litúrgia, també la seva autenticitat, pertany a la convicció del cor i de la fe, també a la capacitat d'estimar-nos i d'estimar.

Mn. Xavier va viure amb joia i tota la vida el servei del Senyor. No fou només un acadèmic de la litúrgia, sinó un celebrant de la litúrgia dominical on un professor aprèn el *sensus* del poble de Déu, reunit per celebrar els Sants Misteris i això marca l'ensenyament de la litúrgia. Era, entre altres coses professor dels llibres litúrgics. Un llibre litúrgic no és per ser estudiat, sinó per ser celebrat. Aquí entra tota la capacitat d'adaptació pastoral de la litúrgia a l'assemblea celebrant, que és l'art de no traïr la naturalesa de l'acte litúrgic i lliurar-lo al poble de Déu, que en cada lloc adquireix un rostre concret, i fer-lo viure per a la lloança del pare, posar-lo en seguiment de Crist, vivint la gran esperança del retorn del Senyor i actuant-lo en la caritat, que procura sempre la justícia. El celebrant, amb la gràcia de l'Esperit Sant és un mistagog de les obres de Déu i només és capaç de fer entrar en els Misteris de la fe si ell els viu en la pregària. És la pregària, la participació del poble de Déu i la mistagògia d'un bon celebrant el que omple de vida un llibre litúrgic. El ho sabia i ho vivia.

Mentre l'arquebisbe de la Seu aspergia i encensava el cos de Mn. Xavier, vaig pregar amb tot el poble perquè participi de la litúrgia del cel i gaudeixi de la plenitud del Regne, que ell predicà, testimonià i pel qual va viure.

Trobada de Blaus a la catedral de Lleida

JORDI CURCÓ

Prop d'un centenar de nenes i joves que porten el nom de Blau van aplegar-se el matí del dia de la Candelera, als peus de la seva patrona, a la catedral de Lleida, per celebrar la seva festa.

La celebració religiosa es va iniciar amb la imposició de les túniques i creus de fusta a les primeres components dels Petits Cantors Mare de Déu del Blau de la catedral de Lleida. Tot seguit, el bisbe Salvador Giménez va beneir les candeles i després va presidir l'eucaristia.

Acabada la celebració i mentre els Petits Cantors entonaven els *Goigs a la Mare de Déu del Blau*, va tenir lloc l'ofrena de llum i flors protagonitzada per les Blaus, algunes de molt petita edat, que van anar avançant pel passadís central de la catedral lleidatana, acompanyades dels seus pares, padrins i familiars, fins a arribar al presbiteri. Allà, on hi ha la imatge de la seva patrona, van dipositar l'ofrena en un acte molt entranyable.

La festivitat de la Mare de Déu del Blau va ser organitzada per l'entitat BlausLleida, constituïda fa deu anys per tal d'aplegar nenes i dones que porten el nom de Blau i donar relleu i solemnitat a la festa. Treballa també per posar en valor la història i la llegenda que embolcalla la talla gòtica de pedra policromada, esculpida

l'any 1447 per l'artista Jordi Safont.

El president de l'entitat, Josep M. Pujol, va manifestar la seva satisfacció per l'èxit de la festa: «Cada any són més les Blaus que acudeixen a la trobada. Enguany han vingut no solament de Lleida ciutat, sinó també de pobles de les comarques lleidatanes com Aitona, Torregrossa, Linyola o el Palau d'Anglesola, però també d'altres indrets del país com Montblanc, Barcelona, el Garraf o Terrassa. L'associació compta ja amb 150 Blaus.»

Entre les Blaus que van acudir enguany a la catedral de Lleida, cal destacar la jove Alimatou Blau, de Costa d'Ivori. Com ella mateixa va explicar, el seu lligam amb la Mare de Déu del Blau va començar fa dos anys, quan va arribar a Lleida: «Em vaig voler canviar el nom perquè és la terra que m'ha acollit i m'ho ha donat tot: l'home, les filles, la feina... És una mostra d'agraïment.»

La festa i la trobada han esdevingut un al·licient i ajuden a popularitzar el nom i la devoció a la Mare de Déu del Blau. Segons dades de l'Idescat, hi ha 269 Blaus censades a tot Catalunya. Un 70% són del Segrià; la segueix el Barcelonès amb el 8%. Blau és un nom en alça, ja que a la dècada dels noranta van ser deu les nenes que van ser batejades amb aquest nom, i del 2010 al 2018 la xifra s'ha elevat fins a les 171.

EL CONSULTORI

PREGUNTES I RESPOSTES SOBRE DOCTRINA I MORAL

pel Dr. Joan Antoni Mateo

Poden perdonar?

Un amic meu diu que en cas de necessitat, quan no és possible acudir a un sacerdot, els laics poden perdonar els pecats als seus germans. M'han comentat que també ho fan algunes religioses en terres de missió.

El seu amic té molt bona voluntat en considerar que seria molt injust que algú quedés sumit en el pecat per absència de sacerdots que l'absolguessin, però en aquest tema està mal informat.

No hi ha cap dubte que en la tradició i el magisteri de l'Església la facultat d'absoldre els pecats en el context del sagrament de la Penitència està reservada únicament als sacerdots. Ho ha reafirmat el papa Francesc en l'exhortació apostòlica *Querida Amazonia*. Això no vol dir que un fidel que sense culpa pròpia no pot tenir l'assistència d'un sacerdot hagi de quedar sumit i encadenat al seu pecat. Vostè sabrà que quan una persona ha caigut en un pecat greu, si fa un acte de perfecta contrició, el seu pecat queda perdonat. Amb tot, i donada la nostra fragilitat, aquest acte sempre porta el propòsit de fer una bona confessió, atès que seria molt presumptuós per part nostra pretendre que hem fet un acte perfecte d'amor. I aquest acte de contrició l'hem de fer sempre. Si hi ha aquesta voluntat de confessar-nos i no és possible sense culpa pròpia i la mort ens arribés en aquestes circumstàncies, el Senyor supleix les deficiències dels homes. Normalment, i en la nostra conjuntura, a les nostres diòcesis, una persona si no es confessa és perquè no ho vol. En el cas de les missioneres, conforten els moribunds amb la seva companyia i pregària, i els animen a confiar en la misericòrdia de Déu que, sens dubte, perdona els seus pecats si així ho sol·liciten.

PER ENVIAR CONSULTES AL DR. MATEO:
elconsultori@hotmail.com
Ap. de correus 121-25620 Tremp (Lleida).

Postals des d'Andalusia

«Recorda que ets festa»

Ha arribat la Quaresma, aquests quaranta dies de preparació per a les grans festes cristianes, nucli central i cor del cristianisme: el drama de la passió i mort de Jesús de Natzaret, que culmina esplèndidament en la Pasqua de Resurrecció. Com a pòrtic morat i reflexiu, el temps de Quaresma, que es va iniciar el Dimecres de Cendra, mentre sentim aquest consell: «Convertiu-vos i creieu en l'Evangelí.» No són paraules dures ni tampoc un mandat exigent. Només és un suggeriment ardent perquè triem el camí de la veritable felicitat. «Convertiu-vos», en sentit religiós, vol dir «gireu-vos cap a Déu», «girar la nostra vida en la direcció en la qual ens trobem amb Déu», i, finalment, «convertir-se és, en el fons, trobar-se amb Déu, cara a cara, o en els Cristos trencats que truquen a la porta de la nostra vida».

Antigament, quan ens imposaven la cendra, les paraules també eren «grises», del mateix color de la cendra, amb el mateix pessimisme de «mortal·lat»: «Recorda, home, que ets pols i en pols et convertiràs.» Era una fórmula que «acabava en la terra», que oferia com a destí «la sepultura». Mai no oblidaré la fórmula que vaig sentir de boca d'un religiós missioner, en el moment d'imposar la cendra, més enllà de la mar, a un grup de persones. Els deia: «Recorda que ets festa i que en festa t'has de convertir.»

La Quaresma no és mort, sinó vida; no és derrota, sinó triomf; no és pessimisme, sinó optimisme. La Quaresma és sentir una abraçada nova en el més viu del cor.

ANTONIO GIL
Sacerdot i periodista

Cartes

Dret a l'educació

Els fills no són propietat dels pares però tampoc no ho són de l'Estat. Són éssers lliures però, fins a la majoria d'edat, és obligació dels pares educar-los amb amor. La Declaració Universal dels Drets Humans, en el punt 26, diu: «Els pares tenen dret a triar el tipus d'educació dels seus fills.» La Constitució 27.3 també en parla: «És dret dels pares decidir l'educació dels seus fills.» Sembla que el govern no ho entén així, segons declaracions de la ministra Maria Isabel Celaá de fa uns dies. Entre altres objectius plantejats hi ha la imposició d'una educació sexual a partir dels 3 anys a les escoles.

No poden prendre aquest dret i deure dels pares encara que s'hi entestin molt. Una altra vegada, on és la llibertat que tant pregonen?

PILAR ROCA PORTO
Barcelona

Que sigui només un fins aviat

Espanya, amb la comunitat més gran de britànics de la Unió, amb interessos econòmics importants a les illes, i amb el contenciós obert de Gibraltar, es veurà particularment afectada després de l'entrada en acció del Brexit. Però caldrà mantenir el cap fred, tot el contrari del que va suposar la victòria del Brexit, la gran victòria del populisme.

Si la UE vol sobreviure i mantenir-se fidel a la seva missió històrica, ha d'aprendre dels errors i preguntar-se per l'hostilitat amb la qual és percebuda per una part de l'opinió pública. Això inclou els governs, acostumats a posar-se les medalles i culpar Brussel·les cada vegada que toca prendre una decisió impopular.

Així, amb el temps, potser, s'imposarà el seny, i, aquest adéu al Regne Unit, serà només un fins aviat.

XUS D. MADRID
Palamós

Un altre tipus de cine

El coreà Bong Joon-ho, amb el seu film *Paràsits*, va passar davant de clars favorits com *1917* o *Joker* i va sumar estatuets a millor pel·lícula, millor director, millor guió original i millor film de parla no anglesa o internacional.

Paràsits és essencialment un crit de denúncia de la desigualtat social al seu país, on es reitera el dur missatge contra l'endèmica miopia de Hollywood.

Segur que el mateix Joon-ho no hauria pensat mai que seria guanyador dels Oscar, però sembla força clar que està inaugurant un nou tarannà en una Acadèmia que es va obrint considerablement a un altre tipus de cinema.

S'està iniciant, d'alguna manera, una nova concepció en la pròpia visió cinematogràfica pràcticament sense precedents. Mai en la història dels Oscar, una pel·lícula de parla no anglesa havia estat reconeguda d'aquesta manera i això demostra part d'aquest canvi. Una nova realitat que ja no dubta a començar a valorar amb més justícia films realment rodons, intel·ligents i transgressors.

ANNA MARIA MUNTADA BATLLE
Granollers

Podeu enviar les cartes a:

redaccio@catalunyacristiana.cat

Sònia Pau, periodista i autora del llibre «Fils trencats»

«La persona sense llar ha de poder recuperar la seva autonomia i la seva autoestima»

MAC

«Cal destruir tòpics que són injustos»

Sònia Pau és una periodista especialitzada en temes vinculats al tercer sector social, la immigració i els afers socials. És docent del màster Gènere i Comunicació, que s'imparteix a la Universitat Autònoma de Barcelona. Des de fa anys fa voluntariat a la Fundació Quatre Vents i a Arrels Fundació. Acaba de publicar el seu primer llibre, *Fils trencats* (Editorial Claret), on dona veu a moltes de les persones que al llarg de trenta anys han bastit la història d'Arrels Fundació.

Quina és la gènesi de *Fils trencats*?

El llibre va néixer d'una proposta que em va fer Arrels Fundació arran de la celebració del seu trentè aniversari. Volien plasmar la seva història per escrit. I així poder recollir els testimoniatges de les persones que, al llarg del temps, han anat construint l'entitat, sobretot les de la primera etapa, quan s'iniciava aquest projecte d'intentar millorar les condicions de vida de les persones que dormen al carrer. Una iniciativa que va sorgir de diversos centres parroquials. Aquestes pàgines són la memòria viva de la història d'Arrels, imprescindible per agafar embranzida en la lluita contra el sensellarisme.

El títol és ja prou significatiu...

Sí. *Fils trencats* és una expressió que fem servir molt a Arrels. Totes les persones tenim diferents fils que ens sostenen; com si fos una teranyina. Si aquests fils (la feina, la salut, la família, les amistats...) es comencen a trencar, la teranyina cau inevitablement. I pot ser que, com a conseqüència, caiguis i acabis al carrer. Això ens pot passar a qualsevol de nosaltres. Hi ha qui pensa que les persones que viuen al carrer és perquè han portat una mala vida, i no sempre és així. Amb l'última crisi econòmica viscuda això es va palesar d'una manera ben crua. Reconstruir aquests fils no és tasca fàcil, però des d'Arrels treballlem per tal d'orientar les persones cap als recursos adients.

Què és el que ofereix Arrels Fundació a aquestes persones?

Generositat, tendresa, acompanyament... Des d'Arrels els oferim la possibilitat de dutxar-se o canviar-se de roba. A partir d'aquí s'estableix una relació d'escolta i confiança. Nosaltres no els obliguem a

res. L'objectiu és que la persona sense llar pugui recuperar la seva autonomia i la seva autoestima, i refer els «fils trencats».

Quins són els principals problemes de la gent sense llar?

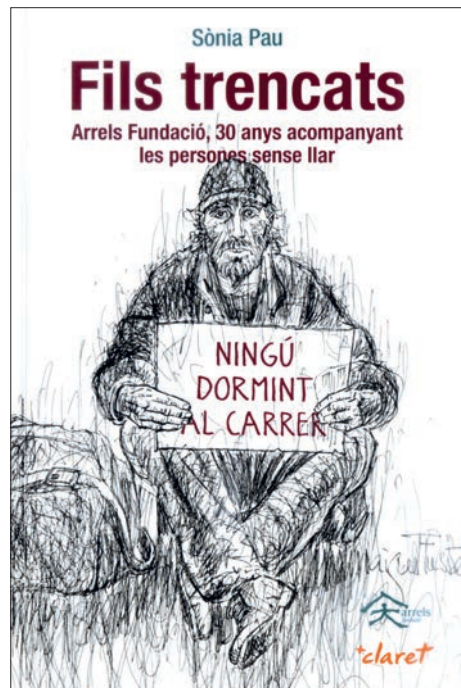
Que tenen els seus drets vulnerats: l'habitatge, la salut, una alimentació adequada, la intimitat, la seguretat, etc. A més, pateixen la invisibilitat per part de la gent que passa pel carrer, com si no existissin. També són importants les mirades; n'hi ha de menyspreu, d'indiferència, d'odi... Una mirada d'amabilitat o complicitat, que no jutja, els ajuda.

Els voluntaris constitueixen un element imprescindible per al bon funcionament d'Arrels Fundació. Quina feina hi duen a terme?

El voluntariat et canvia la mirada envers el sensellarisme. Allò que s'acostuma a dir que reps molt més del que dones és totalment cert. En aquests trenta anys d'història, més de 3.200 voluntaris han passat per Arrels. L'equip de carrer visita les persones que viuen als carrers de Barcelona per saber com estan, establir-hi un vincle de confiança i conèixer-ne les necessitats. Altres voluntaris atenen la consigna, on les persones sense llar poden guardar les seves pertinences, el servei de dutxa, el rober...

En el llibre recull nombrosos testimonis de persones ateses, voluntaris i professionals de l'entitat. Li ha colpit algun cas especialment?

Tots els testimonis són colpits, de debò. Puc esmentar el de Miquel Fuster, que ara té 76 anys. Era un dibuixant d'èxit, tenia parella i un fill, vivia molt bé... Un incendi al seu estudi i una sèrie de vicissituds el van portar a viure al carrer. Hi va estar durant quinze anys i va patir situacions molt dures: violència, alcoholisme, por... «Al carrer no beus per gaudir, beus per sobreviure, per oblidar, per resistir», m'explicava en Miquel. Tot i que en cap moment va perdre el contacte amb familiars i amics, ell afirma que va decidir sortir-se'n tot sol perquè no volia que el sofriment traspasés a la gent que estima. Els seus companys de viatge eren el paper

La il·lustració de la portada és obra de Miquel Fuster, que va viure quinze anys al carrer i se n'ha pogut sortir.

i el llapis; amb els dibuixos que venia es guanyava uns diners.

Quin va ser el pas següent?

Un equip de carrer d'Arrels el va començar a visitar i, de mica en mica, en Miquel va deixar l'alcohol i ha pogut refer la seva vida, els seus «fils». Fa més de quinze anys que va deixar el carrer i ara viu en un pis. Ell mateix assegura que «el carrer és una jungla i quan en surts no és fàcil». I posa en relleu que «la teva vida no la recuperes mai, però recuperes poder viure amb una mica de decència». Ha dibuixat les seves experiències al carrer. De fet, una de les seves il·lustracions apareix a la portada del llibre. Actualment és membre del patronat d'Arrels Fundació: el primer patró que ha viscut al carrer.

Falta una conscienciació de la societat (administracions, ciutadania...) a l'entorn del tema del sensellarisme?

Sí. Les entitats reconeixen que les administracions elaboren de tant en tant plans contra el sensellarisme, però gairebé no tenen recursos per dur-los a terme. A més, cal destruir tòpics que són injustos. Una persona sense llar ha perdut alguna cosa més que un espai on viure. No té sostre, però segurament tampoc no té lligams familiars o d'amistat. A més, els desnonaments han esdevingut malauradament una realitat quotidiana a la nostra societat. No podem viure així. És inhumà. Cal reivindicar els drets de les persones sense llar i no jutjar-les mai. La prevenció en aquestes qüestions és cabdal.

**CERTIFICATS MÈDICS
CARNET DE CONDUIR
NÀUTICA I ARMES**

**CENTRE MÈDIC
PLAÇA MOLINA**

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

- COTXE, MOTO I CICLOMOTOR
- PSICOTÈCNICS
- LLICÈNCIA D'ARMES
- LABORALS I ESCOLARS
- NÀUTICA

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de Catalunya Cristiana tindran un descompte de 10 euros

www.centromedicoplazamolina.es

INFORMEU-VOS-EN:

Tel. 932 188 826

Mòbil: 639 474 741

c/ Balmes, 281, entr. 2n
08006 Barcelona

CARLES LLINÀS

Degà de la Facultat de Filosofia de Catalunya

Fr. Vicent Igual Luis, OP, «in memoriam»

Fr. Vicent Igual Luis, OP, va néixer a Almassora, Castelló, el 10 de juny del 1948. Ingressà a l'Ordre de Predicadors de ben jove, fent els primers estudis a la Casa dels dominics a Cardedeu. Ordenat prevere el 1972, es llicencia en Teologia per l'*Angelicum* de Roma i després en Filosofia per la Universitat de Barcelona.

A més d'exercir diverses tasques pastorals, en Vicent fou durant més de trenta anys professor de Filosofia. Primer a la Facultat de Teologia i, des del 1988, a la Facultat de Filosofia de Catalunya, en Vicent va impartir des de l'Ontologia i la Teoria del Coneixement fins a optatives com, per exemple, el seu curs sobre l'*Odissea* d'Homer, tan recordat per molts alumnes. També va ocupar el càrrec de secretari de la Facultat (1991-2008). La seva autoritat moral al Consell era incontestable, tant per l'amistat personal que el relligava a la major part dels seus membres com també pel seu coneixement dels mecanismes

de la Facultat i, en els darrers anys, pels seus exactíssims records dels moments inicials de la Facultat i de la Universitat Ramon Llull.

L'any 2008 va patir un greu infart que, tanmateix, va poder superar. Va deixar el càrrec de secretari, però va continuar donant classes fins al juny del 2018, en què va complir els 70 anys i es va jubilar. Aquell mateix estiu li va ser diagnosticada la leucèmia que, finalment, se l'endugué a la casa del Pare del cel aquest 13 de febrer passat, havent rebut els darrers sagraments, serà i plenament conscient gairebé fins al final. Una mort viscuda com va viure tota la seva vida.

En Vicent ha fet moltes coses, com es pot veure. Va ser sobretot, però, un frare i capellà de l'Ordre de Predicadors. N'estava cofoi, cosa que traspuava immediatament a la més petita pregunta, per exemple, sobre els procediments interns de l'ordre. I, tanmateix, mai no es va tancar dins del cercle de les coses per a ell més conegudes. Tomista convençut, això mai no va impedir-li la lectura, tan fervent com a voltes sorpresa i admirada, d'autors ortodoxos com S. Silouan del Mont Athos i S. Sophrony d'Essex. Com tots els bons capellans, estava a anys llum de qualsevol mena de clausura de l'estament clerical sobre si mateix.

En Vicent ha estat una persona molt important en la història de la Facultat, juntament amb tants d'altres que aquests dies hem recordat especialment. Sempre disposat a encetar una xerrada i a defensar amb fermesa els seus punts de vista, sobretot quan es tractava de defensar la Facultat, ha estat un amic i company immillorable, un mestre cordial de molts estudiants al llarg de molts anys i un testimoni vivent de Jesucrist i del seu Evangelí. Que descansi en pau.

Com tots els bons capellans, estava a anys llum de qualsevol mena de clausura de l'estament clerical sobre si mateix

Agustí Codinach

La nau Solar Orbiter es va enlairar des de l'estació de cap Canaveral, Florida, aquest 9 de febrer, sota la lluna plena, en direcció al Sol. /
ESA-NASA-Reuters

ACTUALITATS CIENTÍFIQUES

Una sonda europea ja és en camí per estudiar el Sol de ben a prop

FRANCESC NICOLAU
Professor emèrit de la Facultat de Filosofia de Catalunya

A les 5 hores i 3 minuts de la matinada del dia 9 del febrer passat s'enlairava des del cap Canaveral (Florida) cap als espais la sonda Solar Orbiter que l'Agència Espacial Europea (ESA) havia construït per anar a estudiar una mica més el Sol. S'hi havien esmerçat 1.800 milions d'euros per dur-ho a terme. Dues vegades s'havia aplaçat la data d'emissió, el 2017 i el 2018, però finalment s'ha arribat a l'èxit. La NASA també hi ha tingut la seva part, però és l'ESA la responsable principal, amb participació (cal dir-ho!) de l'Institut de Ciències del Cosmos de la Universitat de Barcelona, que ha contribuït a la creació d'un dels 10 instruments d'investigació que porta a bord.

En un volum d'un cub de tres metres de costat i només 209 kg de pes (la limitació del pes va ser un repte a l'hora de dissenyar l'instrumental), arribarà a prop del Sol a finals de l'any que ve. I s'hi estarà, si res no falla, fins al juliol del 2029, donant voltes al Sol en diferents òrbites bo i fotografiant i analitzant, sobretot, les regions polars del Sol que des de la Terra és impossible observar bé. Ho farà a una distància que en certs moments serà de només uns 40 milions de quilòmetres (uns 45 radis solars). L'inconvenient

més gran que trobarà serà la temperatura que, a la cara on rebrà la calor solar serà de 520°C, mentre que l'oposada estarà a -180°C. Se li ha hagut de construir un escut tèrmic elaborat amb titani i recobert d'una substància artificial molt nova que s'ha ideat per fer la funció d'aïllament, resistent a aquesta alta temperatura.

I què investigaran aquests 10 instruments que hem dit? Són quatre les preguntes principals que es tenen plantejades i a les quals s'hi vol trobar resposta: què passa en els pols del Sol quan es canvia el sentit del magnetisme solar? (és un fenomen estrany, però ben conegut: cada 15 dies el pol nord passa a ser pol sud i viceversa). Com s'origina el magnetisme solar? Què fa que el vent solar en sortir del Sol acceleri la velocitat? I, finalment, com s'originen les erupcions que observem i les emissions de la corona? Això equival a dir que es vol conèixer què hi passa en l'heliòsfera, amb les partícules energètiques que arriben a provocar explosions.

Que pugui tenir bon èxit aquesta gesta europea i puguem conèixer millor els mecanismes del Sol. Que els 1.800 milions d'euros gastats serveixin per a alguna cosa!

**FRA VALENTÍ SERRA
DE MANRESA**

Arxiver dels Caputxins

El cacau (llat., *Theobroma cacao*; cast., cacao) és un petit arbre originari del tròpic americà de fulles persistents que fa unes flors vermelles productores d'una fruita de la mida d'un pam, aproximadament, carregades de nombroses sements. Justament, aquestes sements, o llavors del cacau, torrades i parcialment fermentades, formen la part més important de la xocolata. Estudis recents han posat de manifest que la xocolata redueix la fatiga, millora el rendiment físic i, sobretot, afavoreix la concentració i la memòria.

Després de nombroses polèmiques tingudes al llarg del segle XVIII, la xocolata començà a formar part de l'alimentació conventual. Es tracta d'una menja molt gustosa i de bon nodriment feta amb la combinació de cacau i sucre molts, on s'hi solen afegir, a guisa d'aromatitzants, vainilla i canyella.

Hi ha una gran diversitat de maneres de preparar la xocolata, però fou a la nostra ciutat de Barcelona on els xocolaters assoliren més renom, car hi havia una manera pròpia de fabricar-lo a la pedra: «*Para preparar el chocolate superior de Barcelona, se manipula esta tan estimada clase de chocolate empleando veinte y dos libras de cacao del más superior y maduro de Caracas, once libras de azúcar blanco bien granillado, media libra de fécula bizcocho (llamado de huevo) y nueve onzas de canela de Holanda reducida a polvo impalpable. Este chocolate después que se le han incorporado los perfumes, se repasa otra vez por la piedra a fin de que se mezclen perfectamente todos los citados ingredientes*» (APCC, Recetario: Confitería,

151). Aquesta xocolata de Barcelona — amb denominació d'origen— fou molt estimada per les famílies benestants perquè, ja des del segle XVIII, la presència de la xocolata en llurs àpats havia assolit una gran popularitat que encara es reforçà en els segles posteriors.

Els frares caputxins de Catalunya, presents a les Missions de Trinitat i la Guaiana des del segle XVII, es mostraren uns experts coneixedors de les propietats de la quina, del cafè i, sobretot, del cacau, així com també d'altres productes i espècies procedents de l'Orient, tanmateix, i tal com esmentava més amunt, sorgiren nombroses dificultats per a l'acceptació de la introducció de la xocolata en els àpats conventuals, suscitant nombroses polèmiques en la vida quotidiana dels caputxins de la Catalunya setcentista, car es considerava que contribuïa a minvar la tradicional austeresa dels frares i, per aquest motiu, foren donades algunes normes pels responsables de la vida fraterna per tal de moderar-ne l'ús i l'abús: «*Considerando que el uso del xocolate [sic] se va introduciendo en nuestra Provincia de capuchinos de Cataluña, de pocos años a esta parte, y tomando más cuerpo cada día, y ser este abuso evidentemente contra la abstinencia religiosa que profesamos y no de personas pobres, se prohíbe el que lo tome algún religioso sin licencia del superior*» (APCC, Resoluciones especiales, núm. 9). Tanmateix, quan arribà l'exclaustració, la xocolata era ja una menja habitual en els convents i monestirs de Catalunya. A l'article vinent us parlaré, si Déu vol, de la mostassa.

TRADICIONS REMEIERES

La xocolata és de bon nodriment

AUTORS DIVERSOS

L'hospital de Sant Jaume i Santa Magdalena
Editorial Efadós, 2019, 159 pàg.

Llibre que commemora els 375 anys de la fundació d'aquesta institució assistencial de la ciutat de Mataró, fundada l'any 1644 per mossèn Jaume Sala Pascual. Hi aplega la història fins al present: els inicis, la figura del seu fundador, els nous temps amb nous reptes al servei de la gent, la col·lecció de pergamins de l'hospital dipositats a l'Arxiu Històric Comarcal del Maresme, etc. (*Ramon Ribera*).

ISABEL GÓMEZ ACEBO

Invisibles
Las mujeres del Concilio
San Pablo, 2019, 124 pàg.

Un grup petit de dones va participar, gairebé d'incògnit, al Concili Vaticà II. Nomenades en contra de la voluntat de molts pares conciliaris, es van embarcar en la gran aventura eclesial del segle XX enmig d'un ambient hostil i discriminator. Es van enfrontar a totes les traves i van fer sentir la seva veu contra tot pronòstic. La seva història ha restat pràcticament invisible fins als nostres dies.

PERE TENA

Una casa, una taula, un sol cor
CPL, 2019, 73 pàg.

Aquest escrit és una mena de síntesi del pensament de Mons. Pere Tena i la seva experiència sobre la doctrina eclesial i sobre la vida mateixa de l'Església. És un text que, amb suavitat i al mateix temps amb fermesa, ens guia fins al cor mateix de l'Església. Aquesta edició, discreta i senzilla, vol ser un cordial homenatge i també expressió de l'agraïment més sincer envers el bisbe Tena.

LUIS LANDERO

Lluvia fina
Tusquets Editores, 2019, 268 pàg.

Després de molt de temps sense veure's, el Gabriel decideix trucar a les seves germanes i reunir tota la família per celebrar el vuitantè aniversari de la mare i intentar reparar els vells rancors que cadascú guarda al cor i que els han distanciat durant tants anys. Una novel·la molt emotiva amb la força i la determinació de les obres cridades a convertir-se en clàssics.

SYLVIA LAGARDA-MATA

L'ombra de la Magui encara és al jardí
Columna, 2020, 398 pàg.

El Marc, un jove historiador i professor, està passant un moment sentimentalment complicat i per distreure's comença a interessar-se pel que ell denomina «l'enigma familiar»: la desaparició de la Magui Viladalba, la germana de la seva besàvia, durant la revetlla de Sant Joan del 1919.

MATTHEW FITZSIMMONS

La sogra
ADN, 2019, 485 pàg.

Suzanne Lombard, filla de Benjamin Lombard —en l'actualitat candidat a la presidència dels Estats Units— va desaparèixer fa deu anys, i va donar lloc al cas més sonat en tota la història del país. Per a un hacker legendari com Gibson Vaughn, aquest fet revesteix un caràcter personal, perquè la Suzanne va ser per a ell com una germana.

CRÍTICA TEATRAL

ANDREU SOTORRA
andreusotorra@gmail.com

Do de pit... amb bon humor

Hi ha espectacles que van deixant un pòsit funció rere funció i que tot i així corren el perill de passar desapercebuts perquè es consideren una excepció, una alternativa o una entremaliadura de petit format. A *Tenors* li passa poc o molt això. Va néixer fa gairebé quatre anys i, des d'aleshores, no ha parat i no para de fer una extensa gira per molts escenaris del país.

He dit «del país» però *Tenors* és un espectacle «internacional» i «sense fronteres» que tindria les portes obertes anés on anés perquè no hi ha millor rigor i millor resultat escènic que riure's del mort i de qui el vetlla i fer-ho, a més, amb el mateix rigor i la mateixa qualitat vocal que la paròdia

exigeix. Representar un «pinyol» o un «gall» requereix tant de domini vocal com excel·lir en una ària. Els tres intèrprets són de denominació d'origen garantida.

En una hora i algun bis, la companyia *Iluminati* arrenca amb un gag que té aires de *Tricicle*. I des d'aleshores, la dramàtica carregada de bon humor no s'atura ni un segon: faristols màgics que juguen males passades, el pianista que arriba tard i vestit de carrer, el seu canvi de roba sobre la marxa, les partitures que acaben no servint per a res, els vestits d'etiqueta que acabaran malament, les àries en plena competició dels tres tenors, la lluita per demostrar qui pot donar més alt el do de pit...

I quan la lírica es desmarxa, un salt de registre que converteix els tres tenors en tres cantants melòdics de la vella escola i que passa dels clàssics de *Tosca*, *Turandot* o *Don Giovanni*, entre altres, a peces tan populars com *Granada*, *Amapola* o *Perfídia* i a d'altres més populars com *Delilah* o *Amigos para siempre* i un esclatant popurri amb objectes inclosos, des d'una pilota a un patinet.

Espectacle musical cent per cent, sí, sense ni una paraula, de narrativa gestual, de comicitat intel·ligent i fins i tot amb alguns moments de complicitat coral amb els espectadors que tenen així l'oportunitat de practicar l'exercici físic d'aplaudiments constants sense parar durant una hora i de riure a cor que vols.

© Companyia Iluminati

Els tres intèrprets de l'espectacle «Tenors» tenen aquest espectacle musical d'humor en gira des de fa gairebé quatre anys.

AMB BON HUMOR

«TENORS»

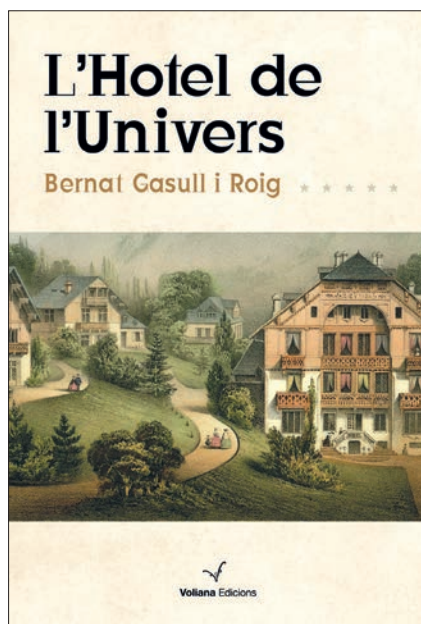
Idea de Miquel Cobos i Ezequiel Casamada
 INTERPRETS: Ezequiel Casamada, Miquel Cobos i Toni Viñals / Albert Mora
 PIANO: Adrià Aguilera / Dani Garcia / Gustavo Llull
 DIRECCIÓ ESCÈNICA: Toni Sans, Companyia Iluminati
 Teatre Gaudí Barcelona, Barcelona.
 Fins a l'1 de març i en gira

CRÍTICA LITERÀRIA

DAVID CLARET I PUYAL
Arquitecte i geògraf

Una història per a un context

BERNAT GASULL I ROIG

L'Hotel de l'Univers

Voliana Edicions, 2019, 350 pàg.

Normalment les novel·les ens expliquen històries que l'autor situa en el context adequat, tant és que sigui real o fictici. El que mana és la història. Poques vegades es fa tan evident, però, que passi just el contrari: que el context subordini la història. Com si busqués una excusa per explicar-nos aquest context, a *L'Hotel de l'Univers* fa tot l'efecte que l'autor s'inventa una història perquè és la millor manera de fer-nos veure com era aquell excursionisme incipient al Pirineu de finals del segle XIX.

Cal entendre, però, que aquell primer excursionisme no tenia com a únic objectiu fer cims, sinó que també hi havia un interès científic i cultural. Només cal fixar-se en el nom de l'entitat excursionista que es va fundar a Barcelona l'any 1876: Associació Catalanista d'Excursions Científiques. Anar a la muntanya era una manera de fer recerca arqueològica, per exemple, però també de reconèixer-li a la llengua catalana una aptitud científica. S'editaven butlletins que esbombaven les noves descobertes, que alhora ajudaven a estrènyer les relacions entre excursionistes i naturalistes de banda i banda del Pirineu. És per això que l'autor situa el centre de l'acció a Luishon i la Maleïda, al cor del la serralada, on personatges reals i ficticis teixeixen una història basada en la muntanya i la paleontologia, però que abasta tots els àmbits, des de la política fins als nous invents de l'època, des de la situació de l'os o la flora pirinenca fins als golluts, una comunitat de nans que hi havia llavors al Pirineu.

L'autor farceix aquest context amb tot de reflexions, en què destaca la referència a un «*sportman* gens interessat en la muntanya més enllà d'un estri per millorar els propis reptes». I continua: «No té el goig del paisatge ni el coneixement de la natura. [...] Allò important és el temps, el desnivell, la velocitat [...], el que ha estat capaç de fer ell i no pas altri.» I recull l'opinió que en devia tenir el comte Russell al segle XIX: «Gimnastes que volten per la muntanya com qui s'exercita en una palestra.» No es pot resumir millor com ha evolucionat això d'anar a la muntanya... al segle XXI. Un context, el d'avui, que és un altre món.

RAUXA

P. Vicent Igual (1948 – 2020)

Vaig conèixer el P. Vicent Igual el meu primer any a l'Institut de Ciències Religioses de Barcelona, concretament a l'assignatura de Metafísica. Des de la primera classe, l'alumne quedava captivat per la passió i alhora la dolcesa amb què explicava la matèria. Era impossible no sentir-se fascinat davant del món meravellós i insospitadament vital que progressivament ell ens anava desplegant. Recordo sortir de les primeres classes desconcertat i amb dubtes seriosos d'haver comprès realment l'explicació; tanmateix, simultàniament, un se sentia sacsejat per la certesa absoluta que l'admirable dimensió en què el P. Vicent ens introduïa era el que un mateix, sense saber-ho, havia estat buscant durant tant de temps. Amb ell vaig descobrir que el coneixement no s'adquireix únicament gràcies a la intel·ligència i l'estudi.

Els autors que ell ens feia conèixer es convertien en persones amb qui gairebé es podia mantenir una conversa real de tu a tu: Tomàs d'Aquino, Simone Weil, Gabriel Marcel, Teresina de Lisieux, Soren Kierkegaard o els seus admirats Jaume Bofill i Edith Stein. Alguns d'ells me'ls he arribat a estimar i des de llavors no han deixat d'acompanyar-me. El P. Vicent era d'un tracte entranyable amb els alumnes i aquesta proximitat tan humana li conferia aquella veritable autoritat que la rigidesa no atorga mai. Fora de l'aula continuava acollint i escoltant a tothom amb dolçor i una paciència infinita: parlant amb ell vaig tenir sempre la sensació d'estar rebent l'abraçada del Pare. Ara que el P. Vicent ja ha arribat a la seva presència no puc fer més que donar-li gràcies i demanar-li que ens hi faci un lloc per quan ens arribi l'hora.

EDUARD BRUFAU

Agenda

Quaresma

JOVES

El **diumenge 1 de març**, a les 17.00, recés per a joves a la parròquia de Santa Maria del Garraf.

CARMELITES

El **dissabte 7 de març**, a les 16.30, recés *No desapareixerà l'amor que jo et tinc (Is 54,10)* amb la G. Teresa Rofes, al santuari de Santa Maria Rosa Molas (ctra. de Castellvell, 19).

MONESTIR DE SANT PERE DE LES PUEL·LES

El **dissabte 7 de març**, a les 19.00, vetlla de pregària (c/ Anglí 55 - Barcelona).

COVA DE MANRESA

El **cap de setmana del 20 al 22 de març**, recés *En clau d'hospitalitat* amb David Guindulain, s.j. (tel. 938 720 422).

Barcelona

8M

La Coordinadora de Dones Creients 8M organitza una concentració el **diumenge 1 de març**, a les 11.00, a la plaça de la Catedral de Barcelona.

ESGLÉSIA DE SANT GAIETÀ

El **diumenge 1 de març**, a les 18.00, concert solidari de Ritmensax (quartet de saxos); el **divendres 6**, a les 18.00, concert del cor i l'orquestra de la British International School of Rome a favor de la Fundació Manos Providentes (c/ Consell de Cent, 293 - Barcelona).

CRISTIANISME I JUSTÍCIA

El **dilluns 2 de març**, a les 19.00, els Dilluns dels Drets Humans «Pobresa» *s'escriu en femení* (c/ Roger de Llúria, 13 - Barcelona).

JORNADA INTERRELIGIOSA

El **dimarts 3 de març**, a les 18.30, trobada sobre l'islam amb Ahmed Abair i Fátima Zahra a la parròquia del Carme de Barcelona (c/ Sant Antoni Abat, 10).

VERITABLE VIDA EN DÉU

El **diumenge 8 de març**, a les 18.00, grup de pregària a les Carmelites Missioneres (c/ Puiggarí, 1 - Barcelona). Més informació i llibre: Mercè Ferrer, tel. 935 304 806.

AMICS DE L'ORGUE DE LES CORTS

El **diumenge 8 de març**, a les 18.00, concert del cor Non Nobis i l'organista Eduard Dantí a la parròquia de Santa Maria del Remei de Les Corts de Barcelona.

CATECUMENAT

El **dissabte 14 de març**, a les 10.00, IX Seminari d'Estudi *El catecumenat d'infants: una oportunitat per la família, la parròquia i l'escola* al Seminari de Barcelona (tel. 933 021 041).

Girona

TEOLOGIA

El **dimarts 3 de març**, a les 21.00, conferència de Mn. Joan Soler *El camí des de la increença cap a la fe* a la parròquia de Banyoles.

Solsona

EL MIRACLE

El **cap de setmana del 20 al 22 de març**, a les 12.00, *Missa solemne de Santa Cecília de Gounod. Audició, comentari i teologia: cantem al Senyor amb els seus sants* amb Jordi Agustí Piqué (tel. 649 465 814).

Tarragona

ARXIPRESTAT DE REUS

El **dilluns 2 de març**, a les 19.30, conferència *Un món ple (també) de bones notícies* amb Salvador Cardús al Centre de Lectura de Reus.

Urgell

PROFESSORS DE RELIGIÓ

El **dissabte 21 de març**, a Sant Julià de Lòria (Andorra), XIV Jornada de Mestres i Professors de Religió *Aprendrenseyar* (www.jornadames-tresiprofessorsreligio.com).

Catalunya Cristiana

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 145 €

Gibraltar i Portugal: 145 €

Resta d'Europa: 222,99 €

Amèrica i Àfrica: 254,19 €

Àsia i Oceania: 325,43 €

Membre de l'APPEC

Associació de Publicacions

Periòdiques en Català

El setmanari rep l'ajut de la Generalitat de Catalunya

www.catalunyacristiana.cat

/catalunyacristiana

@catcrist

catalunya_cristiana

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Macià Grau, Rosa M. Jané, Carme Munté, Joan Andreu Parra, Rosa Peraire
Lingüista: Montserrat Pibernat

Col·laboradors d'aquesta setmana:

Salvador Aragonès, Pilarín Bayés, David Claret, Agustí Codinach, Antonio Gil, Joan Guiteras, Carles Llinàs, Lluís Martínez Sistach, Joan A. Mateo, Victòria Molins, Glòria Monés, Francesc Nicolau, Joan Pallarès-Personat, Goretti Pomé, Quique, Ignasi Ricart, Josep Rius-Camps, Jordi Sánchez, Rafael Serra, Lluís Serra, Leticia Soberón, Andreu Sotorra, Sebastià Taltavull, Montserrat Unterlöhner, P-J Ynaraja

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014

BARCELONA

Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat
(Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat
(Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat
(Publicitat)

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Administració: Isabel Giralt (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri.

Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272
SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

CARME MUNTÉ

El Nadal passat, moltes persones es feien ressò a les xarxes socials d'una nova modalitat de regal: substituir un objecte material per temps en família. La tendència, tot i que encara és incipient, denota un gir cap a una nova manera de relacionar-nos amb el món que ens envolta i amb els altres, tal com demana el papa Francesc a l'encíclica *Laudato Si*. Carles Armengol, mestre, educador social i pedagog, hi reflexiona al llibre *Canviar el consum per canviar la vida* (Claret).

L'encíclica *Laudato Si* demana una conversió personal i social. Com explicaria la seva pròpia conversió?

He de reconèixer que, en saber que la primera encíclica del papa Francesc seria sobre ecologia, em vaig endur una certa decepció. En llegir-la, però, em vaig convertir. Tota la doctrina social de l'Església es troba a la *Laudato Si*, però des d'una perspectiva més àmplia. La conclusió és que no hi ha una crisi social, d'una banda, i mediambiental, de l'altra, sinó una crisi socioambiental o socioecològica, i que les arrels profundes són les mateixes. Canviar aquestes arrels és la proposta de conversió.

Les comunitats cristianes n'han fet una bona recepció?

La recepció ha estat insuficient i pobra. Es parla d'emergència climàtica, de reciclatge, de substituir un tipus de combustible per un altre, però és insuficient. Cal un canvi radical de l'estil de vida, amb conseqüències en el sistema econòmic i el model de producció.

El problema és que l'actual sistema econòmic només està enfocat en el consumisme i el creixement continu...

Efectivament. El model econòmic mundial és per sobre de tot productivista i consumista, sense plantejaments alternatius. La gran obsessió és el creixement econòmic, retroalimentat pel consumisme. Defineixo el consumisme com un estil de vida que es construeix a partir de pensar que qualsevol necessitat trobarà una resposta ràpida, immediata, accessible, alhora que indolora, en el sentit que no ens compromet i que, aparentment, ens resolla la

Carles Armengol, educador social i pedagog

«L'estil de vida consumista l'apliquem a tot»

vida. Des d'aquest punt de vista, el consumisme dibuixa un estil de vida que l'apliquem a tot: la roba, l'alimentació, la tecnologia, el lleure, la salut, l'espiritualitat, les relacions amb els altres o la política. El populisme no és res més que una resposta política a l'estil de vida consumista de la gent. Qualsevol problema se simplifica i, per tant, genera unes respostes immediates.

Pedagògicament, com es pot abordar aquesta qüestió?

Les escoles tenen una llarga tradició de preocupació ecològica, amb iniciatives força antigues com l'Agenda 21, però no van més enllà. Per això, és important incidir en els

responsables de Pastoral. La conversió ecològica és un bon recurs per evangelitzar amb noves eines al voltant de preocupacions actuals, aprofitant la sensibilització social. Per tant, un consell és que en l'àmbit pastoral de les escoles cristianes s'incorpori aquesta crida a la conversió ecològica. Per exemple, es poden fer grups de debat i de treball ciència-fe. Durant la Quaresma es poden plantejar dejunis o abstinències més àmplies que el fet de no menjar carn. En les celebracions litúrgiques es pot incorporar la pregària i la reflexió per la qüestió ambiental.

Vostè també està implicat en la iniciativa Parròquies EcoSolidàries, de Justícia i Pau.

Es tracta, d'una banda, de suggerir materials i propostes concretes a les parròquies i, de l'altra, d'anar fent xarxa. Al mateix temps, s'impulsa una xarxa d'entitats cristianes com Càritas, Mans Unides, Justícia i Pau... en sintonia amb la *Laudato Si*. Una de les primeres iniciatives va ser una pregària per la creació, el 4 d'octubre passat, amb motiu de la festa de Sant Francesc d'Assís. Connecta amb el Temps de la Creació, una iniciativa mundial ecumènica.

25
anys

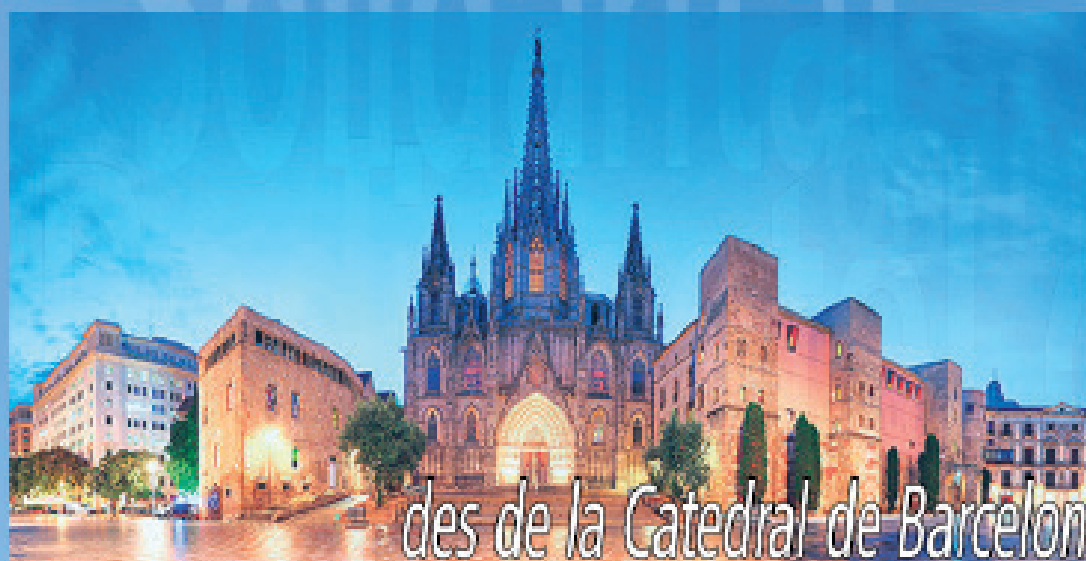
Ràdio Estel

espai de trobada, participació i diàleg

Cada diumenge, segueix la missa dominical a Ràdio Estel

des de la Basílica de Santa Maria de Montserrat, a les 11

des de la Catedral de Barcelona, a les 19 h

SEGUÏX-NOS

Barcelona, 106.6 / Tarragona, 100.6 / Girona, 103.4 / Lleida, 91.5 / Catalunya Central, 93.7 / Vic, 98.4
Tortosa, 90.1 / El Garraf, 96.8 / La Cerdanya, 104.4 / La Seu d'Urgell, 105.0 / Andorra, 107.5

Available on the
App Store

Android app on
Google play